

SINTEZA

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina

Nr. d/o	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
1.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	1.	La Proiectul cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina: La punctele 1.2.1, 1.5.2.1 și 1.5.2.3. cuvintele „se abrogă” se substituie cu cuvintele „se exclude”.	Se acceptă
		2.	La punctul 1.4 se propune următorul cuprins: „ 1.4. La punctul 7: 1.4.1. textul „1 martie 2024” se substituie cu textul „1 martie 2025”; 1.4.2. textul „1 martie 2025” se substituie cu textul „1 martie 2026”.”	Se acceptă
		3.	La punctul 1.5.1.3. se propune următorul cuprins: „ 1.5.1.3. La subpunctul 4): 1.5.1.3.1 textul „2) și” se exclude; 1.5.1.3.2 subpunctul 4 se completează cu textul „și 3 ¹).” ”.	Se acceptă
		4.	La expunerea punctului 1.5.4.3. se propune următorul cuprins: „ 1.5.4.3. La subpunctul 4): 1.5.4.3.1. textul „2) și” se exclude; 1.5.4.3.2. textul „3)” se completează cu textul „și 3 ¹).” ”.	Se acceptă
		5.	În vederea asigurării succesiunii logice a proiectului se propune expunerea pct. 1.5.5 și 1.5.6 la începutul proiectului.	Se acceptă

		La pct. 1.5.8., pct. 4¹ urmează să fie expus în următoarea redacție: „4¹. Copiilor neînsoțiți, care vin direct din Ucraina, li se aplică aceleași măsuri de protecție ca și în cazul copiilor aflați în situație de risc și copiilor separați de părinți, în conformitate cu cadrul normativ în domeniul protecției drepturilor copilului din Republica Moldova.” Această redacție a pct. 4¹ din Condițiile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023) este în concordanță cu prevederile art. 24 alin. (1) din <i>Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova</i>. Atragem atenția asupra faptului că față de copiii din categoria vizată se aplică prevederile a mai multor acte normative (<i>Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova</i>, <i>Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova ș.a.</i>), nu doar ale <i>Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți</i>.	Se acceptă
	6.	De asemenea, este imperios a fi revizuită norma la care face referire pct. 1.5.16 din prezentul proiect, întrucât, în conformitate cu ultimele modificări operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, publicate în Monitorul Oficial nr. 8-10 art. 21, art. 25 a fost abrogat.	Se acceptă Prevederea a fost ajustată în baza ultimelor modificări operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Prevederea a devenit punctul 1.6.19. din proiect.
	7.	La pct. 1.5.20. , în partea ce ține de completarea cu pct. 17 ² , urmează a fi expres specificată autoritatea responsabilă (Direcția de învățământ și/sau Ministerul Educației și Cercetării) care urmează a fi informată despre faptul încadrării copilului beneficiarului de protecție temporară în învățământ, în format fizic sau în format on-line, deoarece redacția actuală nu este clară în acest sens. Totodată, este necesar de reglementat modalitatea de informare (în scris, on-line, etc.). Pentru a asigura o claritate a normei vizate în acest sens se propune reglementarea acesteia la pct. 28 (Obligațiile beneficiarului de protecție temporară) din Condițiile de acordare a protecției temporare persoanelor	Se acceptă Prevederea a fost reformulată și inclusă la punctul 17 ¹ . Prevederea a devenit punctul 1.6.23. din proiect.

			strămutate din Ucraina, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 21/2023.	
		8.	La punctul 1.5.24 se propune următorul cuprins: „24. Angajarea beneficiarilor de protecție temporară se va face în baza contractului individual de muncă, cu notificarea obligatorie de către angajator, în termen de până la 5 zile de la data încheierii contractului, a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă despre faptul angajării beneficiarului de protecție temporară, prin transmiterea copiei contractului individual de muncă la adresa de email oficială a instituției (angajare_ua@anofm.md).”	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.25. din proiect.
2.	Ministerul Sănătății Aviz nr. 21/349 din 30.01.2025	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	S-a luat act
3.	Ministerul Educației și Cercetării Aviz nr. 05/3-589 din 29.01.2025	1.	La punctul 17 sintagma: „Ministerul Educației și Cercetării asigură accesul la învățătură al minorilor beneficiari de protecție temporară în instituțiile publice de învățământ general în limitele posibilităților sistemului educațional și în aceleași condiții ca și pentru minorii cetățeni ai Republicii Moldova” <i>se propune să fie modificată prin</i> „Statul asigură accesul echitabil la educație al copiilor solicitanților de protecție temporară în instituțiile publice de învățământ general obligatoriu în limitele posibilităților sistemului educațional și conform prevederilor legislației în vigoare”.	Se acceptă parțial Pentru a evita confuziile, cuvântul „statul” a fost substituit cu cuvintele „Ministerul Educației și Cercetării”, având în vedere domeniile de activitate care îi sunt încredințate prin Hotărârea Guvernului nr. 146/2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării. Prevederea a devenit punctul 1.6.22. din proiect.
		2.	Se propune eliminarea punctului 17 ¹ : „Ministerul Educației și Cercetării în coordonare cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, au dreptul de a efectua verificări inopinate la adresa de reședință declarată pe propria răspundere de către persoanele beneficiare de protecție temporară, inclusiv pentru a stabili respectarea instruirii la distanță a elevilor solicitanților, conform programului de studii	Se acceptă Prevederea a fost exclusă.

			din Ucraina, fie în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova”.	
		3.	La punctul 17 ² „În cazul în care beneficiarul de protecție temporară încadrează în învățământ copilul, în format fizic sau în format on-line, acesta este obligat de a informa autoritățile responsabile despre acest fapt”, <i>se propune următor text:</i> „În cazul în care solicitantul de protecție temporară încadrează copilul în învățământ, în format fizic sau online, acesta are obligația de a informa în termen de 5 zile lucrătoare Organul local de specialitate în domeniul învățământului din raza teritoriului aflării copilului despre acest fapt, prin expedierea/depunerea unei scrisori oficiale”.	Se acceptă Prevederea a fost inclusă prin punctul 17 ¹ , prin punctul 1.6.23. din proiect.
		4.	Se propune eliminarea punctului 17 ³ „În situația în care se constată că elevii beneficiari de protecție temporară înscriși în procesul educațional nu participă la activitățile de învățare, în format online în Ucraina sau în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, fără a prezenta motive justificate, Ministerul Educației și Cercetării va sesiza organele de ocrotire a normelor de drept pentru a fi reevaluat statutul de protecție temporară”.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă.
4.	Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr: DI/3/041-634 din 23.01.2025	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă

5.	Ministerul Finanțelor Aviz nr. 07/4- 04/29/91 din 27.01.2025	1.	Prezentul proiect de act normativ are drept scop prelungirea termenului de protecție temporară cu o perioadă de un an, până la 1 martie 2026, precum și actualizarea necesităților/activităților instituțiilor implementatoare. În acest context, potrivit argumentelor expuse la pct. 4.2. „Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative” din Nota de fundamentare, în scopul implementării prevederilor proiectului, pentru întreținerea Centrelor de plasament temporar, aflate în gestiunea Ministerului Muncii și Protecției Sociale, autorul specifică suma de 20,0 mil. lei, însă în bugetul de stat sunt aprobate pentru anul 2025 alocații în sumă de circa de 12,2 mil. lei, cu acoperire din surse externe. Astfel, autorul va aduce claritate referitor la suma necesară a mijloacelor financiare.	Se acceptă Urmare coordonării cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care are în gestiune Centrele menționate, a fost modificată nota de fundamentare. Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de plasament temporar pentru persoanele strămutate de pe teritoriul altor state, normele de personal și mecanismul de finanțare, au fost aprobate prin Ordinul nr. 182 din 20.12.2023¹. Totodată, menționăm că pentru finanțarea Centrelor de Plasament pentru Persoanele Strămutate de pe Teritoriul altor stat (CPTRlor) în anul 2025 sunt necesare mijloace financiare în sumă de circa 20,0 mln lei. Suma de 12,2 mln este planificată pentru implementarea proiectului finanțat din surse externe - parteneriatul cu UNHCR, care la elaborarea Legii Bugetului de Stat pentru 2025 au confirmat 700 mii de dolari SUA, inclusiv pentru finanțarea CPTRlor – 500 mii dolari SUA și 200 mii dolari SUA pentru contractarea Liniei verde (linia telefonică/call centru pentru refugiați). Această sumă nu este suficientă pentru finanțarea CPTRlor, respectiv Ministerul Muncii și Protecției Sociale a negociat cu Federația Internațională a Crucii Roșii pentru extinderea finanțării centrelor și în anul 2025, respectiv vor contribui cu circa 400 mii franci elvețieni, care vor fi incluși la rectificarea Legii Bugetului de Stat pentru anul
----	--	----	--	---

¹ <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/07/Ordin-nr.-182-din-20.12.2023-.pdf>

				2025. Aceste două surse de finanțare vor fi suficiente pentru funcționarea CPTRlor în anul 2025.
		2.	Totodată, în Nota de fundamentare, autorul menționează că proiectul nu necesită cheltuieli suplimentare din contul bugetului de stat, însă se constată faptul că actul normativ prevede extinderea protecției temporare pentru unii beneficiari (de exemplu în pct. 1.5.1.2 și pct. 1.5.3) fără specificarea costului estimativ al acestor modificări și dacă aceste costuri se încadrează în mijloacele financiare preconizate pentru anul 2025. Prin urmare, este important să se evalueze costul măsurilor propuse pentru anii 2025-2026 și să se identifice sursa de finanțare a cheltuielilor necesare, întru a evita riscul aprobării unui act normativ fără acoperire financiară.	Nu se acceptă Punctul 1.5.1.2 și 1.5.3. prevede posibilitatea acordării protecției temporare pentru persoanele care, deși nu sunt cetățeni ucraineni, au avut un statut de ședere permanentă în Ucraina, precum și membrilor de familie a acestora. În condițiile actuale, <u>nu vor fi necesare cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat pentru acceptarea acestor categorii de persoane ca beneficiari ai protecției temporare</u>, având în vedere că ei, actualmente, ne având posibilitatea să beneficieze de mecanismul de protecție temporară, erau puși în situația de a solicita azil, iar prin intermediul sistemului de azil beneficiază de acces la serviciile de sănătate, educație etc. conform art. 28 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.

		3.	În contextul celor expuse, compartimentul 4.2. din Nota de fundamentare urmează a fi ajustat prin prisma celor expuse.	Se acceptă Au fost aduse clarificări în nota de fundamentare, conform celor agreate cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
6.	Serviciul Vamal Aviz nr. 28/11-905 din 27.01.2025	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	Se acceptă
7.	Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/887 din 30.01.2025	1.	Pentru a asigura corectitudinea și conformitatea proiectului cu normele aplicabile, ținând cont de faptul că art. 25 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova a fost abrogat prin Legea nr. 297/2024 pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil), în vigoare din 16.01.2025, subliniem importanța substituirii sintagmei „art. 25” de la punctul „subpunctul 1.5.16 din proiect, cu sintagma „art. 38 ⁴ ”, care reglementează motivele de excludere de la acordarea protecției temporare.	Se acceptă Prevederea a fost ajustată. Prevederea a devenit punctul 1.6.20. și 1.6.21. din proiect.
		2.	Totodată, intervenim cu propunerea de a revizui conținutul subpunctului 1.5.16 din proiect, prin prisma competențelor autorităților responsabile de examinare în sistemele informative dedicate, a indicilor pentru aplicarea art. 25 (după modificări art. 38⁴) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, care prevede motivele de excludere de la acordarea protecției temporare. Punctul 1, subpunctul 1.5.16 din proiect prevede: „15. <i>Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate verifică, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitantului de protecție temporară în sistemele informaționale dedicate, dacă există indici pentru aplicarea art. 38⁴ din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova.</i>”. Menționăm că, datele statistice denotă o cantitate impunătoare de cereri depuse pe platforma guvernamentală gestionată de către autoritatea competentă pentru străini –	Nu se acceptă La momentul depunerii solicitării de acordare a protecției temporare de către persoana strămutată din Ucraina, Inspectoratul General pentru Migrație nu poate determina dacă persoana prezintă sau nu pericol sau identificarea altor criterii specificate în aviz aflându-se în fața funcționarului. Din aceste considerente, solicitanții sunt verificați de organul responsabil cu competențe în domeniul asigurării securității naționale. Mai mult ca atât, această problemă poate fi soluționată în baza unui acord/ordin între Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate, care pot, de comun, să stabilească astfel de criterii și vor reglementa un mecanism.

		începând cu 1 martie 2023, pe teritoriul Republicii Moldova au solicitat protecție temporară 83.439 persoane (o mare parte sunt persoane de genul feminin, minori și persoane în etate), dintre care 65.325 persoane au fost documentate cu acte de identitate. Prin urmare, considerăm necesar stabilirea unor criterii exhaustive de examinare exclusivă a cererilor depuse de către străinii care cad sub incidența segmentului de activitate specific organelor de asigurare a securității naționale. În acest sens, intervenim cu propunere de a reglementa categoriile de solicitanți în baza unui profil stabilit, care necesită obligatoriu avizarea Serviciului, care ar fi următorul: persoanele cu vârsta cuprinsă între 18-50 ani, anterior au desfășurat serviciul militar, au activat în cadrul instituțiilor de forță (cu acces la informații confidențiale), dețin cunoștințe în arta militară și domeniile de intelligence, au conexiune cu entități din Federația Rusă și țările partenere (Iran, China, etc.), au fost investigați/sanționați pentru crime grave sau deosebit de grave sau contra securității naționale, există indicii că fac parte din grupări criminale de talie transfrontalieră sau cu apartenență la organizațiile extremist-teroriste etc. Implementarea unor astfel de criterii ar permite focusarea potențialului contrainformativ pe un contingent de străini care într-adevăr necesită verificări suplimentare specializate de ordin contrainformativ.	
	3.	Adițional, din considerentul numărului mare de cereri depuse și a abuzurilor constante admise de către resortisanții ucraineni, manifestate prin exploatarea posibilităților platformei respective (acordarea unui statut avantajos), se consideră oportun ca proiectul vizat să limiteze și/sau să condiționeze, prin prevederile sale normative, solicitările de protecție temporară, fiind eligibili ca beneficiari doar cei care într-adevăr planifică să locuiască pe teritoriul național mai mult de 90 de zile consecutiv. Datele operaționale atestă cazuri frecvente de solicitare nejustificată a protecției temporare, or solicitantul nu manifestă	Nu se acceptă Din punct de vedere al respectării drepturilor omului, introducerea unei astfel de restricții contravine normele internaționale privind protecția refugiaților. Conform Directivei UE 2001/55/CE privind protecția temporară, statutul de protecție temporară nu este condiționat strict de durata planificată a șederii într-un stat, ci de

		interes și nu preconizează să locuiască pe teritoriul Republicii Moldova mai mult de 30-40 de zile, scopul de bază al acestora fiind deplasarea către statele membre ale spațiului comunitar al UE. Astfel, propunem completarea subpunctului 1.5.4. cu subpunctul 1.5.4.1. cu următorul cuprins: 1.5.4.1. la primul alineat, după sintagma „care îndeplinesc condițiile stabilite la pct. 1,” se completează cu sintagma „dacă își manifestă intenția de a locui pe teritoriul Republicii Moldova cel puțin 90 de zile consecutive, și”. În continuare numerotarea subpunctelor urmând a fi revizuită. Aplicarea unor mecanisme de control primar și verificarea complexă ar reduce numărul solicitanților în mod substanțial și ar reduce favorizarea premiselor pentru consolidarea corupției în cadrul proceselor migraționale (urgentarea deciziilor, emiterea actelor permissive).	necesitatea protecției cauzate de un conflict armat. Introducerea unei cerințe ca beneficiarii protecției temporare să locuiască cel puțin 90 de zile în Republica Moldova poate fi interpretată ca o barieră în asigurarea dreptului la libera circulație, garantat prin constituție.
	4.	Reieșind din cele menționate supra, considerăm judicios ca solicitanții de protecție temporară care utilizează abuziv protecția temporară (ca un instrument de legalizare și eschivare de la răspundere penală) să nu fie pasibili de a beneficia de protecție temporară.	Nu se acceptă O astfel de normă nu poate fi considerată, din următoarele motive: Republica Moldova este semnatară a mai multor tratate internaționale, inclusiv Convenția de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților, care impune statelor obligația de a acorda protecție persoanelor aflate în pericol, fără discriminare. Protecția temporară nu este un privilegiu, ci o obligație internațională în cazul unui aflux de persoane dintr-o zonă de conflict. Refuzul protecției pe baza unor suspiciuni subiective privind "abuzul" poate fi considerat o încălcare a principiului nereturnării (non-refoulement), care interzice trimiterea unei persoane într-un stat unde viața sau libertatea sa ar fi în pericol.

				Uniunea Europeană, care sprijină Republica Moldova financiar și logistic în gestionarea crizei refugiaților ucraineni, ar putea sancționa astfel de măsuri restrictive, considerându-le neconforme cu standardele internaționale. Propunerea nu definește ce înseamnă „utilizare abuzivă” a protecției temporare. Aceasta poate duce la: • Decizii arbitrare și aplicare discriminatorie, fără baze juridice solide. • Încălcarea prezumției de nevinovăție – simpla suspiciune că cineva „se eschivează de la răspunderea penală” nu este suficientă pentru a-i nega un drept fundamental. • Posibilitatea de erori administrative și refuzuri abuzive, ceea ce poate atrage sancțiuni din partea instanțelor internaționale. Introducerea unor mecanisme restrictive va duce la decizii subiective, ceea ce va stimula corupția în procesul de verificare și selecție a beneficiarilor de protecție temporară. Un astfel de precedent ar putea fi folosit ulterior pentru a limita și alte categorii de beneficiari, sub pretextul prevenirii „abuzurilor”.
8.	Agenția Servicii Publice Aviz nr. 01/1091 din 27.01.2025	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	S-a luat act
9.	Casa Națională de Asigurări Sociale	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	S-a luat act

	Aviz nr. 1027 din 23.01.2025			
10.	Compania Națională de Asigurări în Medicină Aviz nr. 01-02/313 din 24.01.2025	1.	Lipsa obiecțiilor și propunerilor	S-a luat act
11.	Congresul Autorităților Locale din Moldova		Lipsă aviz	
12.	Agenția de Guvernare Electronică Aviz nr. 3007-009 din 22.01.2025	1.	Obiecții și propuneri la pct. 1, , prin care se modifică Hotărârea Guvernului nr.21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina: Constatări și propuneri de ordin general: În conformitate cu pct.15 sbp.3) lit.d) din Conceptul Sistemului informațional „Migrație”, aprobat Hotărârea Guvernului nr.618/2023, una dintre funcțiile conturului funcțional „AZIL” din cadrul SI „Migrație” este cea de evidență a datelor cu privire la persoanele care solicită acordarea protecției temporare. De asemenea, conform pct.19 sbp.1), 22 sbp.2) și 24 din Conceptul SI „Migrație”, unul dintre documentele de intrare ale acestui sistem informațional o constituie cererea-tip de solicitare a serviciului din domeniul azilului, iar unul dintre obiectele lui informaționale îl constituie „Solicitarea serviciului”, care dispune de atribute generale (date), identificator și scenarii de înregistrare primară, actualizare a datelor și radieră. Prin urmare, <i>constatăm că prevederile cadrului normativ reglementează deja posibilitatea înregistrării, actualizării și radierii cererilor solicitanților de protecție temporară prin intermediul SI „Migrație”</i>.	Se acceptă parțial Pe parcursul textului a fost utilizat textul „Sistemul informațional”, fără a se face referire directă la denumirea sistemului. Este de menționat că Sistemul Informațional „Migrație”, la care se face referire prin avizul Agenției de Guvernare Electronică, se află în proces de elaborare, cu suportul DG NEAR.

		2. În această ordine de idei, remarcăm despre necesitatea executării de către Inspectoratul General pentru Migrație a dispozițiilor pct.3 sbp.2) din Hotărârea Guvernului nr.610/2023, prin care s-a pus în sarcina IGM, înainte de punerea în exploatare a SI „Migrație”, să prezinte Guvernului spre aprobare Regulamentul privind modul de ținere a Registrului format de SI „Migrație”. Astfel, dacă, potrivit autorului, prin modificările prevăzute în proiectul în cauză, de fapt, se pun în exploatare, chiar și parțial, contururile funcționale ale SI „Migrație”, <i>recomandăm IGM inițierea cât mai rapidă a procesului de elaborare și promovare, prin intermediul MAI a proiectului de hotărâre a Guvernului de aprobare a Regulamentului resursei informaționale formate de SI „Migrație”.</i> În același timp, la sbp.1.5.11. alineatul al doilea și sbp.1.5.15., proiectul face trimitere la „platforma guvernamentală a Inspectoratului General pentru Migrație protecțietemporară.gov.md”, însă trebuie să remarcăm că un sistem informațional/o resursă informațională cu o astfel de denumire nu a fost instituită și documentată conform cerințelor art.7⁶ alin.(2) și art.22 lit.c) și d) din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. În acest context, menționăm că, potrivit acțiunii 2.1.2. din Planul de acțiuni privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.21/2023, MAI urma să asigure mentenanța modului informațional în sistemul informațional integrat automatizat privind înregistrarea beneficiarilor de protecție temporară și a conexiunii cu sistemul informațional al Agenției Servicii Publice și al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră prin intermediul MConnect, cu indicatorul „Sistem informațional funcțional”. Prin urmare, în condițiile în care MAI planifică să creeze un sistem informațional nou destinat acordării protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, AGE, în calitate de instituție care monitorizează crearea sistemelor informaționale și posesor al Sistemului	S-a luat act La etapa actuală, în baza unui proiect de asistență din partea DG NEAR, se elaborează Sistemul Informațional „Migrație”, iar ulterior elaborării tuturor componentelor sistemului, se va purcede la elaborarea regulamentului.
--	--	--	--

		informațional „Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat”, atrage atenția asupra necesității: - documentării platformei protectietemporară.gov.md (https://protectietemporara.gov.md/), prin elaborare, în regim prioritar, rezonabil, și promovarea, recomandabil, până la intrarea în vigoare a hotărârii de Guvern în cauză, a proiectului hotărârii de Guvern prin care sistemul informațional respectiv să fie instituit de drept și aprobate conceptul platformei și regulamentul resursei informaționale formate de acest sistem informațional; - înregistrării în platformei în cauză în Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat” (https://rsi.gov.md/). Însă, <i>dacă intenția autorului constă în crearea în cadrul SI „Migrație” a unui modul informațional pentru acordarea protecției temporare în special persoanelor strămutate din Ucraina</i>, atunci proiectul trebuie să conțină trimiteri clare anume la utilizarea în acest scop a modulului respectiv.	
	3.	Subsecvent propunerilor generale expuse supra, prezentăm următoarele propuneri la punctele din proiectul de hotărâre a Guvernului: 4. La sbp.1.5.11., textul „platforma guvernamentală a Inspectoratului General pentru Migrație protectietemporară.gov.md” se va substitui cu textul „<i>din Sistemul informațional „Migrație”</i>”;	Se acceptă parțial Pe parcursul textului a fost utilizat textul „Sistemul informațional”, fără a se face referire directă la denumirea sistemului. Este de menționat că Sistemul Informațional „Migrație”, la care se face referire prin avizul Agenției de Guvernare Electronică, se află în proces de elaborare, cu suportul DG NEAR. Prevederea a devenit punctul 1.6.13. din proiect.
	4.	Sbp.1.5.15. se va expune cu următorul conținut: „1.5.15. la punctul 13 cuvintele „<i>în sistemul informațional automatizat al autorității competente pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne</i>” se vor substitui cu cuvintele „<i>în Sistemul informațional „Migrație”</i>”. Alternativ, dacă prin expresia „platforma guvernamentală a Inspectoratului General pentru Migrație protectietemporară.gov.md” autorul proiectului se referă la	Se acceptă parțial A fost utilizat textul „în Sistemul informațional prin intermediul interfeței de acces a paginii web oficiale protectietemporară.gov.md”. Prevederea a devenit punctul 1.6.17. din proiect.

			interfața de acces la conturul funcțional „AZIL” din cadrul SI „Migrație”, propunem expunerea pct.1.5.15 cu următorul conținut: „ 1.5.15. la punctul 13 cuvintele „în sistemul informațional automatizat al autorității competente pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne” se vor substitui cu cuvintele „în Sistemul informațional „Migrație” prin intermediul interfeței de acces a paginii web oficiale <u>protecțietemporară.gov.md</u> ”.	
		5.	În conformitate cu noțiunile utilizate de cadrul normativ din domeniul informatizării și al resurselor informaționale de stat, la sbp.1.5.16. , cuvintele „sistemele informatice” se vor substitui cu cuvintele „sistemele informaționale”.	Se acceptă Cuvântul „informatică” a fost substituit cu „informaționale”. Prevederea a devenit punctul 1.6.19. din proiect.
13.	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică Aviz nr. 1.4/289/25 din 31.01.2025		Lipsa de obiecții și propuneri	S-a luat act
Expertizare				
14.	Centrul de Armonizare a Legislației Expertiză de compatibilitate nr. 31/02-126-639 din 22 ianuarie 2025	1.	Obiecții privind clauza de armonizare Deopotrivă cu completarea clauzei de armonizare existente din HG nr. 21/2023 (pct. 1, subpct. 1.1 din proiect), se va insera și clauza de armonizare a proiectului național, după clauza de adoptare, în următoarea redacție: ”Prezenta Hotărâre transpune Decizia de punere în aplicare (UE) 2024/1836 a Consiliului din 25 iunie 2024 de prelungire a protecției temporare astfel cum a fost introdusă prin Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, CELEX: 32024D1836, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 2024/1836 din 03 iulie 2024”.	Se acceptă Au fost efectuate modificări în proiect.

		2.	Respectiv, se va corecta și numărul CELEX pentru Decizia (UE) 2024/1836 – 32024D1836 în pct. 1, subpct. 1.1 din proiectul național.	Se acceptă Au fost efectuate modificări în proiect.
15.	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1-1250 din 10.02.2025		Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (număr unic 23/MAI/2025), comunicăm următoarele. Potrivit notei de fundamentare ce însoțește proiectul de act normativ, elaborarea proiectului de hotărâre, rezidă în necesitatea transpunerii Deciziei Consiliului Uniunii Europene nr. 2024/1836, prin care, la nivelul Uniunii Europene s-a decis prelungirea protecției temporare cu o perioadă suplimentară de un an. Decizia nominalizată a intrat în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Astfel, Republica Moldova, în calitate de stat candidat pentru integrarea europeană care se aliniază la cadrul normativ al UE, urmează să pună în aplicare Decizia Consiliului prin prelungirea protecției temporare în scopul asigurării protecției imediate și accesul la un set armonizat de drepturi persoanelor care beneficiază în prezent de protecție temporară în Republica Moldova sau care vor avea nevoie de o astfel de protecție începând cu 1 martie 2025. Prelungirea protecției temporare va contribui, de asemenea, la asigurarea faptului că sistemul de azil nu va fi suprasolicitat de o creștere semnificativă a numărului de cereri de protecție internațională care ar putea fi depuse de către persoanele care beneficiază de protecție temporară până la 1 martie 2025, în cazul în care protecția temporară ar urma să înceteze până atunci, sau de către persoanele care vor fugi din calea războiului din Ucraina și vor sosi în Moldova după această dată și înainte de 1 martie 2026.	S-a luat act
			În contextul examinării proiectului, la definitivarea acestuia se vor lua în considerare următoarele obiecții și recomandări: La clauza de adoptare a hotărârii, referința la art. 38 ¹ , invocat în calitate de temei juridic, se va completa inclusiv cu alin. (1), care	Se acceptă

		prevede că „Protecția temporară se acordă prin hotărâre de Guvern, la propunerea Ministerului Afacerilor Interne, în baza unui raport prezentat de Inspectoratul General pentru Migrație privind necesitatea de acordare a protecției temporare. Prin hotărâre de Guvern se stabilesc măsurile și perioada pentru care se acordă protecția temporară.”.	
		Suplimentar, după textul „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 53-54, art. 145)” se va completa cu textul „ , cu modificările ulterioare”. Recomandarea este valabilă și pentru pct. 1 din proiect.	Se acceptă
		La subpct. 1.2.1, în contextul intenției de abrogare a anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 21/2023, se propune utilizarea următoarei formule: „anexa nr. 1 devine anexă unică”.	Se acceptă
		La subpct. 1.5.2.2 și 1.5.2.3, se recomandă comasarea acestora și expunerea dispoziției de modificare a pct. 2 subpct. 2), după cum urmează: „la subpunctul 2), textul „subpct. 1), 2), 3)” se substituie cu textul „subpct. 1), 3), 3 ¹)”.	Se acceptă Prevederea a devenit 1.6.5.2.1. din proiect.
		Subpct. 1.5.4.1 și 1.5.4.2, se recomandă a fi expuse în redacție nouă prevederile vizate.	Se acceptă Prevederea a devenit 1.6.7.1 și 1.6.7.2 din proiect.
		Subpct. 1.5.4.3, după cuvintele „se completează cu” se va completa cu cuvântul „textul”.	Se acceptă
		Cu referire la subpct. 1.5.5 și 1.5.6, se recomandă includerea acestora în debutul proiectului. Totodată, la subpct. 1.5.6, se va propune substituirea cuvintelor „autoritatea competentă pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne” cu cuvintele „Inspectoratul General pentru Migrație din subordinea Ministerului Afacerilor Interne” în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 16/2023 (observație valabilă și pentru restul referințelor la Inspectoratul General pentru Migrație din proiect).	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.1. – 1.6.2 din proiect.
		La subpct. 1.5.12, cuvintele „se va completa cu” se vor substitui cu cuvintele „se completează cu textul”. În acest sens, se	Prevederea a fost exclusă din proiect

			precizează că, în conformitate cu regulile tehnicii legislative, la definitivarea proiectului hotărârii, verbele se vor expune la timpul prezent.	
			La subpct. 1.5.18, se propune excluderea propoziției „Decizia de neacordare a protecției temporare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.”, deoarece se consideră inutilă. În măsura în care Legile speciale nu reglementează o altă procedură de contestare a actelor administrative, se aplică Codul administrativ fără a fi necesară o precizare în acest sens. Obiecția menționată supra este valabilă și pentru pct. 1.5.19, potrivit căruia, decizia de retragere a protecției temporare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ.	Nu se acceptă Sunt necesare aceste specificări, având în vedere că subiecții principali ai acestei hotărâri sunt persoane străine, nefamiliarizate cu sistemul juridic al Republicii Moldova. Identificarea clară a modului de contestare, poate fi utilă pentru subiecți.
			La pct. 1.5.19, se propune completarea cu pct. 16 ¹ cu următorul cuprins: „16 ¹ . În cazul în care există indicii întemeiate pentru a se considera că beneficiarul protecției temporare cade sub incidența uneia dintre clauzele de excludere prevăzute la art. 38 ⁴ din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne va informa beneficiarul în scris, în termen de 3 zile, despre decizia de retragere a protecției temporare. Decizia de retragere va fi motivată de fapt și de drept și va conține informații privind drepturile beneficiarului, inclusiv dreptul de a depune o cerere de azil. Decizia de retragere a protecției temporare poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ. Din analiza normei, se constată că aceasta reglementează unele aspecte adiționale procedurii de încetare a protecției temporare prevăzute la art. 38 ⁵ (Motivele de încetare a protecției temporare) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Din aceste considerente, la caz, trimiterea din cadrul pct. 16 ¹ la art. 38 ⁴ din Legea prenotată este eronată.	Nu se acceptă Se va păstra trimiterea la punctul 38 ⁴ , având în vedere că acesta face trimitere la clauzele de excludere. La articolul 38 ⁵ sunt prevăzute motivele de încetare a protecției temporare.
			La subpct. 1.5.21, se propune completarea cu pct. 17 ¹ cu următorul cuprins: „17 ¹ . În cazul în care beneficiarul de protecție temporară încadrează copilul în sistemul de învățământ, în format fizic sau	Se acceptă În vederea concretizării acestor aspecte, În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a

			on-line, acesta are obligația de a informa, în termen de 5 zile lucrătoare, organul local de specialitate în domeniul învățământului din raza teritoriului aflării copilului despre acest fapt, prin expedierea/depunerea unei notificări scrise.” Cu referire la norma indicată supra, nu este clar care este conținutul notificării (tipul informațiilor, setul de acte etc.) ce urmează a fi transmis organului local de specialitate în domeniul învățământului. Astfel, în vederea evitării unor neclarități, se consideră oportună concretizarea acestui aspect.	prezentei hotărâri, Ministerul Educației și Cercetării, de comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, vor elabora un mecanism prin care se va asigura că copiii beneficiari de protecție temporară au acces la educație, care inclusiv va stabili modalitatea de monitorizare a încadrării copiilor în sistemul de învățământ general obligatoriu.
			În raport cu modificarea indicată la subpct. 1.5.22, se recomandă includerea acesteia în debutul proiectului, utilizând următoarea formulă: „pe tot parcursul textului, sintagma „Centrul de plasament temporar pentru persoane aflate în dificultate”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Centrul de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state”, la forma gramaticală corespunzătoare;”.	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.3. din proiect.
16.	Centrul Național Anticorupție Raport nr. EHG25/10320 din 05.02.2025. Demers nr. 06/2/1855 din 05.02.2025	1.	Pct.1.5.3. se completează cu punctul 2 ¹ , cu următorul conținut: „2 ¹ . Pot solicita protecția temporară familiile a căror căsătorie este încheiată oficial după data de 24 februarie 2022, în măsura în care familia își avea reședința pe teritoriul Ucrainei după data de 24 februarie 2022.” Obiecții: Utilizarea expresiei ”în măsura în care” atribuie caracter ambiguu normei, fapt care denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.54 al Legii nr.100/2017 și poate determina incertitudine la etapa implementării normei și multiple riscuri de corupție aferente delimitării legitimității solicitării înaintate. Recomandări: Revizuirea expresiei ”în măsura în care” . Factori de risc: ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive ● Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive. Riscuri de corupție: ● Generale.	Se acceptă Textul „în măsura în care” a fost substituit cu „dacă”. Prevederea a devenit 1.6.6. din proiect.

		2. Pct.1.5.15. la punctul 12¹ , cuvântul „vor” se substituie cu cuvintele „au dreptul de a”; 1.5.17. punctul 15 va avea următorul cuprins: „15. Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul de Informații și Securitate verifică, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitantului de protecție temporară în sistemele informaționale dedicate, dacă există indici pentru aplicarea art. 384 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. În situațiile ce nu suferă amânare pe motive de sănătate sau atestă pericolul iminent pentru viața solicitantului, confirmate prin acte/concluzii medicale eliberate de instituțiile medico-sanitare din țara de origine sau din Republica Moldova, termenul de verificare stabilit poate fi redus la decizia șefului Inspectoratului General pentru Migrație, în vederea accelerării procesului.”; Obiecții: Determinarea competenței după formulă „este în drept”, „poate” este o modalitate coruptibilă de determinare a competențelor în circumstanța în care vizează drepturi, obligațiile/îndatoririle entităților și agenților publici. Coruptibilitatea acestui element rezidă în discreția agenților publici care apare în cazul utilizării unor asemenea determinări permissive ale competențelor lor, care urmau a fi stabilite de o manieră imperativă. Această discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Riscul de coruptibilitate a acestor norme crește în cazul în care lipsesc criterii pentru a stabili în ce cazuri funcționarul „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este în drept și poate să nu-și realizeze competențele. Recomandări: La pct.12¹, i) reglementarea cazurilor/temeiurilor de efectuare a controalelor inopinat/stabilirea unei norme de trimitere la alte prevederi ale cadrului normativ care eventual reglementează aspectul dat ii) reconsiderarea operării modificării propuse;	Se acceptă Prevederea de la punctul 12¹ a rămas conform recomandării Centrului Național Anticorupție; Prevederea de la punctul 1.5.15 se regăsește sub numărul de 1.6.18. din proiect, iar cuvântul „poate fi” a fost substituit cu „este”.
--	--	---	---

			Factori de risc: ● Stabilirea unui drept al entității publice în loc de o obligație. Riscuri de corupție: ● Generale.	
		3.	Concluzia expertizei Potrivit notei informative, proiectul are drept scop aplicarea Deciziei Consiliului Uniunii Europene nr. 2024/1836 privind prelungirea protecției temporare în scopul asigurării protecției imediate și accesul la un set armonizat de drepturi persoanelor care beneficiază în prezent de protecție temporară în Republica Moldova sau care vor avea nevoie de o astfel de protecție începând cu 1 martie 2025. Autorul a prezentat Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul definitiv al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție. În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017. Analiza prevederilor propuse denotă utilizarea unor formule permissive de reglementare a activității agenților publici, fapt care poate condiționa discreția excesivă a agenților publici, discreție poate fi folosită în mod abuziv de către agentul public pentru a nu-și executa obligațiile sale legale tocmai în virtutea caracterului permisiv al formulării competențelor sale. Subsecvent, utilizarea expresiei ”în măsura în care” poate determina interpretarea extensivă/restrictivă a normei și aplicarea tendențioasă a acesteia,	Se acceptă Prevederile menționate au fost redactate conform propunerilor înaintate în expertiză.

			fapt care poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente delimitării legitimității solicitării înaintate. Implementarea prevederilor propuse, poate contribui la realizarea interesului public vizat de proiect, fapt care nu este detrimentul interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție	
Avize repetate				
17.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr. 13/578 din 07.02.2025	1.	La proiectul hotărârii de Guvern se propune: La pct. 1.5.8., pct. 4¹ urmează să fie expus în următoarea redacție: „4¹ . Copiilor neînsoțiți, care vin direct din Ucraina, li se aplică aceleași măsuri de protecție ca și în cazul copiilor aflați în situație de risc și copiilor separați de părinți, în conformitate cu cadrul normativ în domeniul protecției drepturilor copilului din Republica Moldova.”. Reiterăm că, această redacție a pct. 41 din Condițiile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023) este în concordanță cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Atragem atenția asupra faptului că față de copiii din categoria vizată se aplică prevederile a mai multor acte normative (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova ș.a.), nu doar ale Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Suplimentar, informăm că redacția propusă, reiese și din prevederile art. 8 alin. 1, lit. l) din Legea nr. 140/2014 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, modificare aprobată prin Legea nr. 297/2024 pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil), în vigoare din 16.01.2025.	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.9. din proiect.
		2.	La pct. 1.5.13. și pct. 1.5.25. propunerile de modificare urmează a fi excluse, deoarece creează ambiguități în interpretare în partea ce ține de copii separați de părinți. Luând în considerare că,	Se acceptă Propunerile au fost excluse.

			categoria de copii specificată la art. 8 alin. unu lit. l) din Legea nr. 140/2014 deja cuprinde în redacția sa categoria de copii însoțiți de un adult neautorizat, propunerile de modificare propusă la pct. 6 și la pct. 21 din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023, urmează a fi excluse.	
		3.	Complementar, cu referire la propunerea parvenită de la UNICEF și anume că: „<i>Am observat că punctul 4² din Anexa 1 se referă doar la intrarea și ieșirea adulților din/din Ucraina, fără a face referire la copii. Pentru a asigura claritatea și a elimina orice potențială confuzie, UNICEF recomandă ca această dispoziție să specifice explicit dacă copiii necesită pașaport internațional pentru a ieși din Republica Moldova și, în caz contrar, care sunt documentele acceptabile pentru ieșirea lor, și respectiv în contextul argumentării MAI precum că: „În această privință, la moment nu există mecanisme intersectoriale, așa cum au fost stabilite în perioada stării de urgență prin decizia CSE din 14 aprilie 2022. MMPS, de comun cu alte autorități, urmează să modifice HG 270/2014. Menționăm că potrivit acesteia, IGPF nu se regăsește ca subiect privind aplicarea mecanismului vizat. [...]”, Ministerul Muncii și Protecției Sociale stipulează despre faptul că în condițiile în care Ministerul Afacerilor Interne nu consideră relevant reflectarea acțiunilor colaboratorilor Poliției de Frontieră în actele sale normative ce reglementează atribuțiile reprezentanților Poliției de frontieră în cazul identificării copiilor neînsoțiți A la hotar, se solicită respectuos inițierea procesului de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 270/2014, în partea ce ține de completare a actului normativ vizat cu un capitol separat, care ar reflecta atribuțiile și acțiunile colaboratorilor Poliției de Frontieră, în conformitate cu competențele deținute. Totodată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale este deschis spre colaborare în acest sens și va examina propunerile înaintate pentru a asigura respectarea principiului interesului superior al copiilor, identificați ca neînsoțiți la hotarul Republicii Moldova.</i>	S-a luat act

		4.	La pct. 1.5.23 , se propune excluderea conținutului: „20 ¹ . Beneficiarii de protecție temporară, cazați în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state nu vor beneficia de ajutor financiar din partea organizațiilor internaționale pe durata perioadei de plasament.”, înaintat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale prin Avizul nr. 13/55 din 06.01.2025, deoarece beneficiarii de protecție temporară cazați în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate sunt persoane din categoria persoanelor social vulnerabile, iar facilitățile oferite de Centre nu acoperă toate necesitățile.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		5.	La pct.1.5.26. se propune expunerea punctului în următoarea redacție: „punctul 24 se abrogă.”. Noua redacție este propusă în contextul în care reglementarea actuală, care stabilește că angajatorii notifică Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM) despre angajarea beneficiarilor de protecție temporară, a devenit inaplicabilă, deoarece nu toți angajatorii îndeplinesc obligația de notificare a ANOFM, fapt ce duce la colectarea și prezentarea unor statistici și date eronate. Totodată, dreptul la muncă este acordat beneficiarilor de protecție temporară prin art. 38 ⁶ din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, iar încadrarea în muncă este reglementată de actele în domeniu, cum ar fi Codul muncii nr. 154/2003.	Nu se acceptă Prevederea se va păstra, pentru a responsabiliza în continuare angajatorii, chiar dacă nu toți angajatorii raportează despre angajarea beneficiarilor de protecție temporară. Prevederea a devenit punctul 1.6.25. din proiect.
Societatea civilă				
18.	Centrul de Drept al Avocaților	1.	Punctul 1.5.1.1. Se propune excluderea din proiect a punctului 1.5.11. și lăsarea în vigoare a subpunctului 2) la punctul 1 din Anexa nr.1, potrivit căruia protecția temporară se acordă ”cetățenilor ucraineni care se aflau pe teritoriul Republicii Moldova dinaintea datei de 24 februarie 2022”. Argumentare: În cazul abrogării acestei reglementări se reduc categoriile de persoane care pot beneficia de protecție temporară. Totodată, vor apărea probleme pentru persoanele care se aflau pe teritoriul	Se acceptă Prevederea a fost exclusă.

		Republicii Moldova până la 24.02.2022 și vor întâmpina dificultăți în partea ce ține de prelungirea șederii legale pe teritoriul țării. Persoanele, care nu vor avea posibilitatea să prelungească dreptul la ședere (în scop de muncă, studii și alte cazuri), vor fi nevoite să solicite alte forme de protecție mai complicate pentru examinare, fapt ce va spori volumul de lucru pentru IGM. Din practică, unele persoane nu au solicitat protecție temporară din varii motive: • au permise de ședere valabile care vor expira după data de 01.03.2025, iar după data de 01.03.2025 nu vor mai avea temeiuri de prelungire a permiselor de ședere în Republica Moldova; • minorii, care nu au fost asistați de către reprezentanții legali să obțină protecția temporară; • persoanele, care au încercat să se integreze în țările europene, dar din varii motive vor reveni în Republica Moldova după data de 01.03.2025. De menționat, că în lunile august, septembrie și octombrie s-a înregistrat un număr sporit de persoane au revenit în Moldova din țările europene, explicând că nu a fost posibilă integrarea în acele state.	
	2.	Punctul 1.5.2.2. Se propune excluderea cuvintelor ”în Ucraina” din sintagma „a căror căsătorie este încheiată oficial în Ucraina”. Argumentare: Reglementarea propusă este discriminatorie și limitează drepturile persoanelor care persoanele care locuiau/locuiesc în Ucraina, dar au încheiat oficial căsătoria în alte state până la 24 februarie 2022. O altă opțiune ar fi ca cerința încheierii oficiale a căsătoriei în Ucraina să vizeze doar persoanele căsătorite după 24 februarie 2022.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă în întregime.
	3.	Punctul 1.5.7.1. Se propune expunerea subpunctului 2 în următoarea redacție: „2) pentru copiii cu vârsta de până la 14 ani – pașaport ordinar de plecare în străinătate, buletin/carte de identitate, pașaport intern,	Se acceptă A fost reglementată categoria de vârstă de până la 14 ani inclusiv și copiii începând cu vârsta de 15 ani.

		inclusiv cu termenul de valabilitate expirat, precum și certificat de naștere sau certificat ce atestă nașterea copilului, eliberat de către instituția medicală, sau în baza pașaportului părintelui în care este înscris copilul cu aplicarea fotografiei;” Argumentare: În Ucraina pașaportul intern sau buletinul/cartea de identitate se eliberează pentru copiii de la vârsta de 14 ani. Respectiv, copiii cu vârsta cuprinsă între 4 și 14 ani vor avea posibilitatea să intre pe teritoriul Republicii Moldova doar în baza pașaportului ordinar de plecări în străinătate și dacă va fi înscris în pașaportul părintelui. Redacția propusă în proiect va limita și va complica posibilitatea copilului de a părăsi locul periculos. Totodată, considerăm că pentru copii cu vârsta cuprinsă între 4 și 14 ani urmează să fie aplicate aceleași reglementări ca și pentru copii în vârstă de până la 4 ani.	Prevederea a devenit punctul 1.6.8.1 și 1.6.8.2. din proiect.
	4.	Punctul 1.5.7.2. În conținutul subpunctului 2¹ se propune substituirea sintagmei „de peste 4 ani” cu sintagma „de peste 14 ani”. Argumentare: Începând cu vârsta de 14 ani copilul are dreptul să obțină nu numai pașaportul pentru călătorie, dar și cartea de identitate, care constituie actul de identitate intern al cetățeanului Ucrainei.	Se acceptă A fost reglementată categoria de vârstă de până la 14 ani inclusiv și copiii începând cu vârsta de 15 ani. Prevederea a devenit punctul 1.6.8.1 și 1.6.8.2. din proiect.
	5.	Punctul 1.5.9. Se propune introducerea cuvintelor ”cu excepția persoanelor care traversează frontiera în corespundere cu regulile stabilite prin ”Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei cu privire la punctele de trecere la frontiera de stat moldo-ucraineană și simplificarea formalităților la trecerea frontierei de către cetățenii care locuiesc în raioanele de frontieră”, semnat pe data de 11 martie 1997”. Argumentare: Locuitorii zonelor de frontieră enunțate în Acordul din 11/03/1997 pot traversa frontiera cu buletinul de identitate/pașaportul inter (micul trafic), fără limitarea numărului acestor traversări.	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.10. din proiect.

			Limitarea posibilității trecerii frontierei cu buletinul de identitate/pașaportul intern pentru toți cetățenii Ucrainei, fără a enunța excepția propusă de CDA, ar crea confuzie care reguli de trecere a frontierei ar urma să fie aplicate față de beneficiarii de protecție temporară, care cad sub incidența Acordului interguvernamental enunțat.	
		6.	Punctul 1.5.16. În conținutul textului cuprins în punctul 15 din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului 21/2023 se face trimitere la articolul 25 din Legea privind azilul în Republica Moldova nr. 270 din 18.12.2008. Prin Legea nr. 297 din 26.12.2024, în vigoare din 16.01.2025, articolul 25 a fost abrogat.	Se acceptă Prevederea a fost ajustată în baza ultimelor modificări operate la Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Prevederea a devenit punctul 1.6.19. din proiect.
		7.	Punctul 1.5.21. Se propune renunțarea la reglementarea propusă în proiect. Argumentare: Înscrierea în procesul educațional nu constituie criteriu pentru acordarea protecției temporare. Pe cale de consecință, neparticiparea la activitățile de învățare nu poate constitui temei pentru reevaluarea statutului de protecție temporară. În opinia CDA, sporirea ratei participare la activitățile educaționale poate fi realizată prin creșterea gradului de informare despre serviciile educaționale oferite și despre opțiunile de școlarizare, ținându-se cont de cauzele care generează ratele scăzute de înscriere. Totodată, una dintre modalitățile de facilitare a încadrării copiilor în procesul educațional ar putea fi, spre exemplu, condiționarea unor tipuri de ajutoare/indemnizații prin înscrierea și participarea în activitățile educaționale. Această practică a fost implementată în mai multe state, inclusiv în România.	Se acceptă Punctul 17 ³ a fost exclus din proiect.
		8.	Punctul 1.5.23. CDA propune revizuirea reglementării propuse în punctul 20 ¹ , prin care se optează excluderea ajutorului financiar din partea organizațiilor internaționale pe durata perioadei de plasament. Argumentare:	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			Cazarea în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state sunt persoane vulnerabile ar putea constitui unul dintre criteriile de excludere de la acordarea asistenței financiare, dar nu ar trebui să fie definitiv. Din practică, beneficiarii de protecție temporară cazați în Centre de plasament temporar sunt persoane cu necesități speciale, care nu sunt apte de muncă, cum ar fi vârsta înaintată, mame cu mulți copii, persoane cu dizabilități etc. Facilitățile oferite de centrele de plasament nu acoperă toate necesitățile.	
		9.	Suplimentar propunerilor de modificare înaintate spre consultare, CDA propune operarea unor modificări în Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 21 din 18.01.2023 în redacția actuală. 1. La punctul 30 alineatul 1, se propune înlocuirea sintagmei ”de până la 12 luni” cu sintagma ”pe perioada protecției temporare”. 2. Se propune completarea cu punctul 31 cu următorul conținut: ”Mijloacele de transport prevăzute la p. 30 sunt supuse reviziei tehnice periodice pe teritoriul Republicii Moldova.”. 3. Se propune reglementarea dreptului de a conduce vehicule și emiterea permisului de conducere. Or, în prezent se atestă o practică neuniformă, potrivit căreia beneficiarii de protecție temporară care își fac studiile în școlile auto, fie sunt admiși, fie nu sunt admiși la examenul pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, în dependență de abordările Direcțiilor teritoriale de examinare a conducătorilor auto. În aceeași ordine de idei, sunt necesare soluții privitoare la permisele de conducere cu termen expirat, care au fost eliberate în Ucraina.	S-a luat act
19.	Vocea Romilor Aviz nr. 1 din 27.01.2025	1.	Anexa nr. 1 / Punctul 1 La punctul 1, se completează cu un subpunct nou: „cetățenilor Republicii Moldova, care erau stabiliți cu traiul pe teritoriul Ucrainei dinaintea datei de 24 februarie 2022”. Ca urmare acțiunilor ostile ale Rusiei, declanșate la 24 februarie 2022 în Ucraina, persistă în continuare situația de incertitudine a securității asupra activității vitale, precum și riscul inherent al	Nu se acceptă Protecția temporară nu se aplică cetățenilor Republicii Moldova stabiliți cu traiul în Ucraina deoarece aceștia beneficiază deja de un statut juridic special care le oferă drepturi și protecție în Republica Moldova, evitând astfel

			unui aflux masiv al persoanelor strămutate din Ucraina, care sunt nevoite să caute refugiu în țările din regiune. Una din categoriile de persoane strămutate din Ucraina, care sunt dezavantajate sub aspect social – sunt cetățenii Republicii Moldova, inclusiv de etnie Romă, care s-au stabilit cu traiul pe teritoriul Ucrainei dinaintea datei de 24 februarie 2022. Introducerea acestor persoane în „categoria persoanelor solicitante de protecție temporară”, începând cu 1 martie 2025, va prevedea accesul lor echitabil etapizat la un set de măsuri de integrare socială pe teritoriul Republicii Moldova.	necesitatea extinderii protecției temporare pentru această categorie. Conform normelor internaționale și practicilor statelor, protecția temporară este destinată persoanelor care nu pot beneficia de protecția propriului stat de origine. În cazul cetățenilor moldoveni, Republica Moldova rămâne responsabilă să asigure protecția și sprijinul acestora, chiar dacă aceștia se aflau anterior pe teritoriul unui alt stat, cum este Ucraina. Astfel, cetățenii moldoveni pot solicita asistență direct de la autoritățile moldovenești, inclusiv repatrierea sau sprijin umanitar, fără a avea nevoie de un statut de protecție temporară.
		2.	Anexa nr. 1 / Punctul 3 La punctul 3, se completează cu un subpunct nou: <i>„pentru cetățenii Republicii Moldova, care erau stabiliți cu traiul pe teritoriul Ucrainei dinaintea datei de 24 februarie 2022 – contractul de muncă, contractul de locațiune sau alte acte complementare, ce atestă statutul și reședința legală în Ucraina până la data de 24 februarie 2022”</i>. Cetățenii Republicii Moldova, inclusiv de etnie Romă, care s-au stabilit cu traiul pe teritoriul Ucrainei dinaintea datei de 24 februarie 2022, vor putea solicita „protecție temporară” pe teritoriul Republicii Moldova, după strămutarea lor din Ucraina (constrânsă de amenințarea inerentă asupra securității activității vitale) – în baza unor acte oficiale ce atestă reședința legală în Ucraina până la data de 24 februarie 2022, inclusiv, actul de identitate eliberat de autoritățile ucrainene până la data de 24 februarie 2022, ce atestă statutul și reședința legală în Ucraina.	Nu se acceptă A se vedea comentariul anterior.
		3.	Anexa nr. 1 / Punctul 5 La punctul 5, sintagma „Protecția temporară produce efect asupra persoanei de la data manifestării voinței de a beneficia de	Nu se acceptă Protecția temporară va produce efecte de la data obținerii documentului de identitate al

			acest tip de protecție...” – se propune să fie modificată prin: „Protecția temporară produce efect asupra persoanei de la data manifestării voinței de a solicita acest tip de protecție...”. Pe tot parcursul textului hotărârii, sintagma „beneficiar de protecție temporară”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvântul „solicitant de protecție temporară” la forma gramaticală corespunzătoare. Acordarea „protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina” se produce în baza unei solicitări corespunzătoare, în baza unei manifestări asumate a voinței, nefiind realmente un beneficiu.	beneficiarului de protecție temporară. Nu în momentul solicitării. Pentru a evita abuzurile asupra sistemului. Totodată, accesul la drepturi și servicii se poate face doar în baza actului prezentat de către persoana strămutată.
		4.	Anexa nr. 1 / Punctul 10 La punctul 10, subpunctul 5, se completează: „Locul și data nașterii”. Modificarea propusă va îmbunătăți profilul operațional datelor personale incluse în „Documentul de identitate al solicitantului de protecție temporară”	Nu se acceptă Această modificare presupune efectuarea modificărilor în sistemul informațional, ceea ce actualmente este mai dificil de realizat.
		5.	Anexa nr. 1 / Punctul 10 La punctul 10, subpunctul 7, se completează: „cetățenia sau mențiunea „Apatrid”, complinită cu apartenența etnică”. Modificarea propusă va îmbunătăți profilul operațional datelor personale incluse în „Documentul de identitate al solicitantului de protecție temporară”.	Nu se acceptă Legislația Republicii Moldova nu operează cu astfel de termeni. Includerea apartenenței etnice pe un act este considerat nepotrivit, deoarece acesta este considerată o informație sensibilă, iar indicarea acesteia pe acte oficiale poate duce la discriminare sau stigmatizare.
		6.	Anexa nr. 1 / Punctul 12 La punctul 12, sintagma „beneficiarul de protecție temporară confirmă adresa de domiciliu/reședință temporară în Republica Moldova” – se propune să fie reformulată prin: „solicitantul de protecție temporară confirmă adresa de domiciliu/reședință temporară în Republica Moldova (exceptând – Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului).” Modificarea propusă va concretiza zona teritorială unde Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor	Se acceptă parțial Sintagma „beneficiarul” a fost substituită cu „solicitantul”. Cu referire la prezentarea confirmării adreselor de domiciliu/reședință în Unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, solicitantul va trebui să prezinte aceste confirmări. Este de menționat că celelalte categorii de străini care solicită acordarea unui

			Interne al Republicii Moldova este competent să-și exercite atribuțiile funcționale.	drept de ședere prezintă fără nici un impediment acest tip de confirmări.
		7.	Anexa nr. 1 / Punctul 14 La punctul 14, sintagma „Autoritatea competentă pentru străini a Ministerului Afacerilor Interne informează în scris, în procesul de înregistrare, beneficiarul de protecție temporară, într-o limbă pe care o înțelege sau pe care se presupune în mod rezonabil că o înțelege, despre drepturile și obligațiile pe care le are în perioada de protecție temporară, precum și despre prelucrarea datelor cu caracter personal ce îl vizează” – se propune să fie modificată prin: „reprezentantul delegat de Inspectoratul General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne, în procesul de înregistrare, informează verbal în limba maternă a solicitantului de protecție temporară (certificată prin semnătură), despre drepturile și obligațiile de care dispune solicitantul în perioada de protecție temporară, precum și despre prelucrarea datelor cu caracter personal ce vizează solicitantul”. O parte dintre persoanele strămutate de Ucraina, inclusiv de etnie Romă, care solicită protecție temporară pe teritoriul Republicii Moldova, sunt analfabete și nu percep adecvat informațiile prezentate în formă scrisă. Sintagma „într-o limbă pe care o înțelege sau pe care se presupune în mod rezonabil că o înțelege” este substituită cu o formă gramaticală coerentă „în limba maternă”. Ministerului Afacerilor Interne, în procesul de înregistrare, informează verbal în limba maternă a solicitantului de protecție temporară (certificată prin semnătură), despre drepturile și obligațiile de care dispune solicitantul în perioada de protecție temporară, precum și despre prelucrarea datelor cu caracter personal ce vizează solicitantul”. O parte dintre persoanele strămutate de Ucraina, inclusiv de etnie Romă, care solicită protecție temporară pe teritoriul Republicii Moldova, sunt analfabete și nu percep adecvat informațiile prezentate în formă scrisă. Sintagma „într-o limbă pe care o înțelege sau pe care se presupune în mod rezonabil că	Se acceptă Prevederea este inclusă la punctul 1.6.18. din proiect.

			o înțelege” este substituită cu o formă gramaticală coerentă „în limba maternă”.	
		8.	Anexa nr. 1 / Punctul 17 La punctul 17, sintagma „Ministerul Educației și Cercetării asigură accesul la învățatură al minorilor beneficiari de protecție temporară în instituțiile publice de învățământ general în limitele posibilităților sistemului educațional și în aceleași condiții ca și pentru minorii cetățeni ai Republicii Moldova” – se propune să fie modificată prin: „Ministerul Educației și Cercetării asigură accesul echitabil la educație al copiilor solicitanți de protecție temporară în instituțiile publice de învățământ general obligatoriu”. Modificarea propusă prioritizează utilizarea noțiunii „asigură accesul echitabil la educație”, ceea ce presupune acordarea primordială unui ajutor material solicitanților de protecție temporară, necesar pentru procurarea setului de școlarizare pentru 1 elev/copil (încălțăminte/articole vestimentare sezoniere, lenjerie, kituri de igienă personală, rechizite școlare, precum și alte cheltuieli suplimentare pentru transport, alimentare, etc.). Copiii cetățeni ucraineni, inclusiv de etnie Romă, sunt multilateral afectați după strămutarea forțată din zona de conflict militar/război; literalmente, acest grup de copii solicitanți de protecție temporară sunt dezavantajați sub aspect social și nu dispun de „condiții similare pentru școlarizare”, ca și copiii cetățeni ai Republicii Moldova.	Se acceptă Textul punctului 17 a fost reformulat. Prevederea a devenit punctul 1.6.22. din proiect.
		9.	Anexa nr. 1 / Punctul 23¹ La punctul 23¹, se completează: „Solicitanții de protecție temporară pot să se înregistreze la subdiviziunea teritorială a Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă în a cărei rază teritorială își au reședința, pentru acordarea suportului la angajare, formare și recalificare profesională, conform legislației.	Nu se acceptă Totodată, în vederea îmbunătățirii incluziunii beneficiarilor de protecție temporară, prevederile din punctul 23¹ au fost reformulate astfel ca beneficiarii de Protecției temporară să se poată adresa la orice subdiviziune a ANOFM pentru a primi asistență.

			Acordarea suportului necesar la formare și recalificare profesională , va îmbunătăți considerabil incluziunea solicitanților de protecție temporară în câmpul muncii.	Este de menționat că potrivit legislației, cursurile de formare și recalificare se oferă doar persoanelor cu statut de șomer.
		10.	Anexa nr. 1 / Punctul 29 La punctul 29, subpunctul 3, se completează: „persoana s-a repatriat voluntar în Ucraina ori s-a strămutat în altă țară, informând sau fără avizarea Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne”. În unele cazuri, solicitanții de protecție temporară, inclusiv cetățenii ucraineni de etnie Romă, se repatriază voluntar în Ucraina ori se strămută în altă țară, în baza unor decizii „inopinate și precipitate”, influențate de stările critice psihice/emoționale: „dor de casă”, „necesitatea de a se reîntregi cu familia extinsă” sau „incertitudine financiară”. În astfel de situații neprevăzute, protecția temporară încetează, similar cazurilor când solicitanții de protecție temporară informează oficial Inspectoratului General pentru Migrație al Ministerului Afacerilor Interne despre repatrierea sau strămutarea planificată.	Nu se acceptă Proiectul conține prevederi care fac trimitere la condițiile de încetare a protecției temporare potrivit art. 38⁵, din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, unde se conține și repatrierea voluntară. Totodată, conform Legii nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, art. 38⁷, beneficiarul de protecție are obligația de a informa, în termen de 10 zile, Inspectoratul General pentru Migrație, despre orice schimbare a statutului său juridic. Totodată, în cazul repatrierii voluntare în Ucraina, cadrul normativ nu obligă informarea Inspectoratului General pentru Migrație.
20.	"Elena Sirbu" <petaloromano-elena@mail.ru>;	1.	PFR ROMNI recomandă să se adauge la anexa 1 punctul 12 “acordarea PT și pentru persoanele strămutate din stînga Nistrului”.	Nu se acceptă. Persoanele strămutate din stînga Nistrului sunt în mare parte cetățeni ai Republicii Moldova. În acest caz, ei beneficiază de drepturile și protecția oferite de statutul lor de cetățeni moldoveni, ceea ce elimină necesitatea aplicării protecției temporare. Spre deosebire de refugiații din alte țări, persoanele strămutate din stînga Nistrului au dreptul să se deplaseze și să se stabilească în restul teritoriului Republicii Moldova fără a fi necesar un regim special de protecție. Mai mult ca atât, Transnistria face parte oficial din teritoriul recunoscut al Republicii

				Moldova. Autoritățile de la Chișinău își asumă responsabilitatea pentru toți cetățenii moldoveni, inclusiv pentru cei din stânga Nistrului.
21.	Ukrainian Women Refugee Network „Female Support Force” Aviz	1.	1.5.19. se completează cu punctul 17¹, cu următorul cuprins: „17 ¹ . Ministerul Educației și Cercetării în coordonare cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, au dreptul de a efectua verificări inopinate la adresa de reședință declarată pe propria răspundere de către persoanele beneficiare de protecție temporară, inclusiv pentru a stabili respectarea instruirii la distanță a elevilor solicitanților, conform programului de studii din Ucraina, fie în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova.”; Pot apărea dificultăți cu forma de verificare - surpriză. Este necesar să se prescrie procedura, cum vor fi efectuate verificările și ce se va întâmpla dacă în momentul verificării persoanele lipsesc (la serviciu, într-o călătorie de afaceri, în spital etc.)	Se acceptă Punctul a fost exclusă din proiect.
		2.	1.5.21. se completează cu punctul 17³, cu următorul cuprins: „17 ³ . În situația în care se constată că elevii beneficiari de protecție temporară înscriși în procesul educațional nu participă la activitățile de învățare, în format online în Ucraina sau în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, fără a prezenta motive justificate, Ministerul Educației și Cercetării va sesiza organele de ocrotire a normelor de drept pentru a fi reevaluat statutul de protecție temporară.”; Este necesar să se prescrie o procedură - ce criterii vor fi utilizate pentru a determina respectarea învățământului la distanță și neparticiparea copilului la activități educaționale.	Se acceptă Prevedere a fost exclusă din proiect.
		3.	1.5.23. se completează cu punctul 20¹, cu următorul cuprins: „20 ¹ . Beneficiarii de protecție temporară, cazați în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state nu vor beneficia de ajutor financiar din partea organizațiilor internaționale pe durata perioadei de plasament.”;	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			Considerăm că asistența financiară din partea organizațiilor internaționale este deosebit de importantă pentru această categorie de cetățeni, întrucât cei care locuiesc în RAC (centre de cazare) sunt de obicei cele mai vulnerabile categorii de cetățeni. De exemplu, în legătură cu serviciile medicale. Deținătorii de EOI nu au o poliță de asigurare, de exemplu. plătiți pentru o mulțime de servicii medicale. servicii pe cheltuiala dvs. Oamenii pot folosi asistența financiară din partea organizațiilor internaționale tocmai în astfel de cazuri.	
		4.	Probleme actuale pentru cetățenii Ucrainei pe care acest proiect nu le abordează, dar vă rugăm să le includeți: 1. Beneficiarii de Protecție temporară (PT) trebuie să fie incluși în sistemul de asigurări de sănătate și să aibă posibilitatea de a achiziționa o poliță medicală; 2. Prelungirea perioadei de ședere a autoturismelor cu înmatriculare ucraineană importate de beneficiarii PT pe teritoriul Republicii Moldova în aceleași condiții, cu referire la perioada de valabilitate a protecției temporare, de astăzi, conform Codului vamal al Republica Moldova, perioada de ședere a acestor mașini pe teritoriul Republicii Moldova este stabilită până la 01.08.2025 3. Oferirea oportunității de a se supune inspecției tehnice pentru mașinile cu înmatriculare ucraineană pe teritoriul Republicii Moldova. 4. Beneficiarii PT trebuie să aibă posibilitatea de a dobândi un brevet de întreprinzător sau altă formă de licență de afaceri pentru persoanele care desfășoară activități independente (maestru industrie de frumusețe, traineri, speakeri) pentru a fi incluse pe piața economică a Republicii Moldova pe pe bază de egalitate cu rezidenții și cetățenii Republicii Moldova. Vă mulțumim anticipat în numele tuturor refugiaților ucraineni de pe teritoriul Republicii Moldova.	S-a luat act

22.	Norwegian Refugee Council	1.	Dorim să Vă exprimăm profunda noastră apreciere pentru eforturile depuse de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova și Inspectoratul General pentru Migrație, în vederea asigurării protecției și drepturilor persoanelor strămutate din Ucraina. În mod special, salutăm implementarea mecanismului de acordare a protecției temporare acestor persoane pe teritoriul Republicii Moldova. Credem ferm că amendamentele propuse vor contribui semnificativ la funcționarea eficientă a sistemului național de protecție temporară și, prin urmare, la îmbunătățirea accesului la servicii esențiale pentru beneficiarii protecției temporare. Prin urmare, considerăm că Proiectul de modificare a Hotărârii Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (denumit în continuare „Proiect”) este foarte binevenit și conține prevederile necesare pentru a asigura persoanelor strămutate din Ucraina accesul la servicii pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 01 martie 2025 - 01 martie 2026.	S-a luat act
		2.	În același timp, dorim să vă aducem la cunoștință următoarele propuneri de ordin legal cu privire la Proiect, pe care sperăm că le veți lua în considerare: Lipsa procedurii legale de prelungire a cardurilor de protecție temporară Observație: Proiectul nu prevede o procedură pentru prelungirea valabilității cardurilor de protecție temporară. Preocupări: - În timpul prelungirii automate a termenului de valabilitate a cardurilor de protecție temporară în martie 2024, mai multe entități juridice, inclusiv instituții medicale și bănci, au restricționat accesul la servicii pentru beneficiari din cauza expirării cardurilor. - Procesul de prelungire automată a întâmpinat inclusiv provocări de ordin tehnic, cum ar fi nefuncționarea codurilor QR pe carduri. Propunere: Recomandăm introducerea unei proceduri clar definite pentru prelungirea valabilității cardurilor de protecție	Nu se acceptă Prelungirea automată pentru o perioadă de un an a protecției temporare va aduce plusvaloare în partea ce ține de cost-eficiență în implementarea actului normativ, atât pentru stat cât și pentru beneficiari, întrucât se va diminua presiunea asupra părților implicate și se va omite dublarea eforturilor autorității competente pentru străini pentru prelungirea protecției temporare la aceiași beneficiari (irosire de timp, resurse materiale și umane, incomodități pentru solicitanți și angajații Inspectoratului General pentru Migrație provocate de aglomerație); Mai mult ca prelungirea automată a fost apreciată de partenerii de dezvoltare.

			temporară pentru a aborda provocările menționate mai sus și a preveni întreruperea serviciilor pentru beneficiari.	
		2.	Amendamentul propus la punctul nr. 17³ Observație: Modificarea propusă la punctul nr. 17³ stipulează că Ministerul Educației și Cercetării va notifica organele de ocrotire a normelor de drept pentru a reevalua statutul de protecție temporară în cazul în care un elev, care beneficiază de protecție temporară, înscris în procesul educațional nu participă la activitățile de învățare fără motive justificate. Preocupări: - Acest amendament introduce măsuri coercitive pentru persoanele strămutate, care nu se aplică cetățenilor moldoveni. Cadrul legal existent, precum articolul 63 din Codul Contravențional al RM, prevede deja răspundere pentru neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului. - Reieșind din cele expuse mai sus, acest amendament vine în contradicție cu articolul 65¹ din Codul Contravențional, care interzice discriminarea în domeniul învățământului. - Nu este clar dacă reevaluarea se va aplica copilului, reprezentantului legal sau ambilor. Această ambiguitate va admite interpretări și aplicare inconsistentă a prevederilor legale. - Crearea unei legături între participarea la procesul educațional și statutul de protecție temporară vine în contradicție cu standardele internaționale de protecție a persoanelor strămutate. Propunere: Recomandăm excluderea acestui amendament și aplicarea prevederilor legale existente pentru a aborda provocările legate de neîndeplinirea obligațiilor în domeniul învățământului.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		4.	Ambiguitate privind perioada pentru înregistrarea obligatorie Observație: Punctul 1.5.20 obligă beneficiarii de protecție temporară să informeze autoritățile responsabile despre	S-a luata act Pentru reglementarea aspectelor expuse în aviz, Ministerul Educației și Cercetării, de comun cu autoritățile administrației publice

		încadrarea în învățământ a copilului, în format fizic sau în format on-line, dar nu specifică anul academic aplicabil. Preocupări: - Nu este clar dacă această cerință se aplică anului academic 2024-2025 sau anului academic 2025-2026. Această ambiguitate poate crea confuzie în rândul familiilor strămutate cu privire la termenul de informare a autorităților despre acest fapt. - Dat fiind că luna martie 2025 se încadrează în anul academic 2024-2025 și noul an academic începe în septembrie 2025, verificarea inițiată de Ministerul Educației și Cercetării în aprilie 2025 (conform art. 17³) ar putea complica și mai mult situația. Propunere: Recomandăm specificarea anului academic aplicabil și alinierea calendarului de implementare pentru a minimiza confuzia în rândul familiilor strămutate.	locale de nivelurile întâi și al doilea, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, vor elabora un mecanism. Prevederea a devenit 1.6.23. din proiect.
	5.	Amendamentul propus la punctul nr. 20¹ Observație: Proiectul propune restricționarea ajutoarelor financiare din partea organizațiilor internaționale pentru persoanele cazate în Centrele de Plasament Temporară (CPT). Preocupări: - Această măsură vine în contradicție cu articolul 47 din Constituția Republicii Moldova și articolul 25 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un trai decent. - Ajutoarele financiare din partea organizațiilor internaționale sunt deja insuficiente pentru a satisface nevoile minime de existență. Eliminarea acestui sprijin ar putea intensifica vulnerabilitățile în rândul beneficiarilor. - Afirmția că „protecția statului este suficientă” este necesară să fie susținută de date sau documente confirmative financiare. Propunere: Recomandăm menținerea asistenței financiare pentru rezidenții CPT pentru a asigura drepturile fundamentale ale acestora și a preveni în continuare impactul negativ asupra condițiilor lor de viață.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			Astfel, sperăm că punctele menționate mai sus vor contribui la definitivarea Proiectului și la asigurarea faptului că mecanismul de protecție temporară respectă cele mai înalte standarde de echitate și eficiență. Vă mulțumim pentru atenția acordată și pentru luarea în considerare a acestor aspecte.	
23.	Congresul Național al Ucrainenilor din Moldova Aviz nr. 1/01 din 27.01.2025	1.	La p. 6 textul “1 martie 2026” si ulterior termenul să fie prelungit până la data de 01 martie 2027 , sau până la crearea condițiilor de siguranță în țara sau regiunea lor de origine (situația mai certă va oferi persoanelor strămutate posibilitate de a se organiza privind legalizarea statutului lor de aflare pe teritoriul Republicii Moldova si integrării în societate, fiind nevoiți să caute cât locul de trai, atât și locul de muncă, studii sau posibilitate de fondare unui business local). Prelungirea protecției va contribui și la asigurarea faptului că sistemul de azil nu va fi suprasolicitata, în cazul în care persoanele vor fi strămutate mai aproape de data de 1 martie 2026 (se cunoaște bine de criza umanitară în energetică în Ucraina si înțelegem ca fluxul poate avea loc si pe parcursul anului 2025 si pe parcursul anului 2026)	Nu se acceptă Protecția temporară este un mecanism special reglementat de Directiva 2001/55/CE a Uniunii Europene și a fost activată în mod excepțional pentru refugiații din Ucraina în urma invaziei ruse din 2022. Conform art. 4 al Directivei 2001/55, durata protecției temporare este de un an, cu posibilitatea prelungirii cu perioade de 6 luni, pe o durată de maximum 1 an. Conform art. 38 ¹ alin. (3) din Legea 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, protecția temporară se acordă pe o perioadă de un an. În cazul în care motivele de protecție temporară persistă, Guvernul poate prelungi durata protecției temporare cu perioade de până la un an.
		2.	Includerea carnetului de marinar în lista de documente care sunt baza pentru solicitarea protecției temporare este binevenită de persoanele strămutate care au examinat proiectul Hotărârii menționate.	Se acceptă
		3.	La Punctul 4 subpunctul 2 completat prin 2 ¹ consideram că trebuie de inclus și posibilitatea traversării frontierei de stat în baza certificatului de naștere pentru copii peste 4 ani, reieșind din practică că multe persoane din regiunile afectate, care anterior nu au călătorit peste hotare cu copii săi pot să nu dispună de pașaport ordinar pentru plecări în străinătate, reieșind din faptul ca perioada	Se acceptă Prevederile au fost modificate, regăsindu-se la punctul 1.6.8.1. și 1.6.8.2. din proiect.

			de război durează aproape 3 ani și copii de vârstă discutată au avut doar 1 an la începutul războiului.	
		4.	Este binevenită extinderea dreptului de a solicita protecția temporară pentru copii, născuți după data începerii războiului, deoarece se cunosc în practică cazuri de naștere a copiilor deja în RM sau traversarea frontierei cu copii de vârstă fragedă.	Se acceptă
		5.	Se atrage atenția la Propunerea privind punctul 20 ¹ cu privire la restricții a primi ajutor financiar de persoane cazate în centrele de plasament. Aproape 70% de respondenți din chestionarul de opinii organizat NCUM pentru discuții publice au accentuat ca aprobarea acestui punct le va afecta în mod sever, deoarece majoritatea persoanelor care sunt cazate în centrele de plasament sunt persoane social vulnerabile, din cauza vârstei (pensionari, studenți) sau stării de sănătate, invalizi, persoane care necesită ajutor paliativ, mame singurate cu copii mici, care nu au posibilitate fizică să fie angajate în câmpul muncii, luând în considerare faptul că în centrele de plasament ei sunt asigurați cu cazare și masă (1 dată pe zi din spusele respondenților) și ajutor financiar care ei obțin de la organizații internaționale îi permite să cumpere medicamente, mărfuri necesare de igienă (inclusiv pentru pensionari, invalizi și copii).	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		6.	Considerăm binevenită lărgirea posibilităților Ministerului Educației și Cercetărilor de a lua la control copiii beneficiarilor de protecție temporară pentru includerea lor obligatorie în proces de învățământ online după programul din Ucraina sau fizic în instituțiile de învățământ din RM, considerăm ca aceasta va scădea cazurile aflării copiilor în situații de risc sau fără atenția și supravegherea părinților.	Se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.23. din proiect.
		7.	În afara de cele comentate, bazându-ne pe solicitările persoanelor strămutate, care au avut posibilitate de a examina proiectul menționat solicităm să fie examinate următoarele posibilități pentru beneficiari de protecție temporară, care nu sunt prevăzute de Hotărârii Guvernului nr.21/2023 și anume:	S-a luat act

			- Posibilitate de achiziționare a poliței de asigurare medicală în condiții favorabile pentru beneficiarii (deținători) de protecție temporară (în prezent beneficiari de protecție temporară beneficiază de servicii medicale, acoperite din bugetul național, dar se confruntă cu problema activării poliței dacă nu sunt angajate în baza contractului individual de muncă. În multe cazuri persoanele strămutate - beneficiari de protecție temporară sunt contractate în baza contractului de prestări servicii, care nu servește baza pentru obținerii poliței și beneficiarii se confruntă cu probleme în momentul adresării după ajutor medical). - Posibilitate de extindere automatizată a regimului vamal de admitere temporară a unităților de transport de uz privat pe teritoriul Republicii Moldova pe perioada valabilității protecției temporare (Cunoaștem că multe familii mai ales cu copii minor sunt dependenți de automobilul propriu, mai ales că locuiesc în suburbiile sau se deplasează în scopuri medicinale și alte scopuri urgente, dar schimbarea regimului vamal pentru automobile introduse pe teritoriul Republicii Moldova este costisitor pentru persoane strămutate). - Posibilitate de trecerea reviziei tehnice ale unităților de transport de uz privat pe teritoriul Republicii Moldova cu eliberarea unui document valabil cât pe teritoriul Republicii Moldova, atât și peste hotare (Cunoaștem că unele persoane strămutate se afla pe teritoriul Republicii Moldova din februarie 2022 și folosesc automobilele proprii și nu au posibilitate fizică pentru traversarea frontierei și trecerii revizuirii tehnice în Ucraina, cât din motivul că proprietarul automobilului nu poate intra în teritoriul Ucrainei, sau trecerea este periculoasă, sau procura pentru conducerea automobilului este expirată sau nu prevede procedura de trecere reviziei tehnice).	
--	--	--	--	--

			- Simplificarea procedurilor de obținere unui al statut pentru legalizare în Republica Moldova, de exemplu permis de sedere și/sau cetățenie (Multe persoane strămutate care sunt încadrați în câmpul muncii și vor beneficia de servicii bancare pentru creditare ipotecară sau de studii superioare optează pentru modificarea statutului propriu și vor opta pentru simplificarea procedurilor, fiind deja înregistrați și documentați în Republica Moldova). - Posibilitate de facilitare a politicilor bancare pentru beneficiari de protecție temporară în vederea acordării creditelor ipotecare și de business, pentru integrarea în societatea Republicii Moldova prin stabilire cu traiul și fondarea businessului local. Cunoaștem faptul că multe persoane strămutate plătesc aproape 1/3 – 1/2 din bugetul lor pentru achitarea locuințelor închiriate și preturile de chirie a locuințelor au crescut considerabil din februarie-martie 2022, și posibilitatea achitării locuinței proprii va crește motivarea persoanelor strămutate de a se integra în societatea noastră. - Posibilitate de facilitare deschiderii businessului propriu sau prestarea muncii în baza patentei de întreprinzător (sau unui alt statut simplificat din punctul de vedere a obținerii și contabilității). Sunt cunoscute multe situații când persoanele strămutate sunt doritoare de a deschide propriul business sau să lucreze în baza patentei, dar nu pot și au frica să deschidă o societate cu răspundere limitată fiind lipsiți de cunoștințe necesare și sau fonduri pentru compensare a cheltuielilor aferente unei firme și angajării specialiștilor de profil).	
24.	UNHCR Grupul de lucru pentru refugiați privind	1.	În calitate de Grup de Lucru pentru Refugiați privind Dizabilitatea și Vârsta, salutăm oportunitatea de a oferi feedback cu privire la proiectul de revizuire a reglementărilor privind Protecția Temporară (PT). Deși documentul subliniază sprijinul substanțial pentru persoanele strămutate, dorim să evidențiem lacunele în	S-a luat act

	Dezabilitatea și Vârsta e-mail, 27.01.2025		acest sens care, în opinia noastră, ar trebui abordate pentru a asigura accesul incluziv și echitabil la servicii esențiale pentru unii dintre cei mai vulnerabili refugiați. • Sprijin pentru refugiații cu dizabilități severe Refugiații cu dizabilități severe necesită adesea sprijin medical continuu și locuințe specializate. Mulți dintre aceștia nu au acces la asigurări medicale, ceea ce le limitează posibilitatea de a primi îngrijirea necesară. Solicităm includerea unor mecanisme care să integreze aceste persoane în sistemul național de asigurări în sănătate al Republicii Moldova, oferind soluții sustenabile pentru nevoile lor medicale și locative, precum și soluții pentru finanțarea și integrarea serviciilor de asistență personală în cadrul existent.	
		2.	• Abordarea condițiilor psihiatrice Refugiații cu afecțiuni psihiatrice se confruntă cu riscuri semnificative în absența unei atenții corespunzătoare la nevoile lor specifice. Sunt esențiale condiții de locuire sigure și tratamente adaptate cerințelor acestora. Organizațiile umanitare nu au capacitatea și mandatul de a furniza astfel de îngrijiri specializate, subliniind necesitatea integrării acestora în sistemele sociale și de sănătate din Republica Moldova.	S-a luat act
		3.	• Accesul la asistență financiară pentru refugiații din centrele de plasament temporar Prevederea actuală, conform căreia „beneficiarii protecției temporare cazați în Centrele de Plasament Temporar pentru persoane strămutate din alte state nu vor beneficia de asistență financiară din partea organizațiilor internaționale pe perioada cazării”, poate să nu fie eficientă în forma sa actuală. Recent, Grupul de Lucru pentru Asistență Financiară a realizat un proces amplu de țintire a asistenței financiare, folosind criterii care iau deja în considerare statutul de cazare al refugiaților. Refugiații care locuiesc în Centrele de Cazare pentru Refugiați (RAC) primesc scoruri mai mici în evaluarea vulnerabilității și, prin urmare, au mai puține șanse de a se califica pentru asistență financiară. Adăugarea acestei restricții limitează și mai mult	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			sprijinul disponibil pentru persoanele vulnerabile, în special pentru cele cu dizabilități, care sunt printre cele mai în nevoie. Considerăm că includerea acestor aspecte va alinia reglementările PT cu angajamentul Republicii Moldova față de incluziune și echitate, asigurând că nimeni nu este lăsat în urmă. Vă mulțumim anticipat pentru luarea în considerare a recomandărilor noastre. Suntem disponibili pentru a discuta aceste puncte în detaliu sau pentru a oferi sugestii suplimentare, dacă este necesar.	
25.	UNICEF Ref. MOL/R/CP-4522 din 27.01.2025	1.	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF) în Republica Moldova apreciază eforturile continue ale Republicii Moldova pentru a asigura respectarea drepturilor copiilor și a oferi protecție tuturor copiilor. Aprecieri inițiativa de a modifica Hotărârea Guvernului nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor deplasate din Ucraina, pentru alinierea cu Decizia UE nr. 2024/1836 privind extinderea protecției temporare pentru încă un an, până la 1 martie 2026, inclusiv extinderea automată a documentelor de identitate pentru beneficiarii protecției temporare	Se acceptă
		2.	UNICEF salută inițiativa de a înlocui termenul „minor” cu „copil” în HG nr. 21/2023, subliniind importanța alinierii legislației naționale cu standardele internaționale privind protecția drepturilor copilului. Această modificare reflectă un angajament puternic pentru recunoașterea absolută și protejarea drepturilor copilului, contribuind la un cadru legal mai coerent și mai adaptat nevoilor și realităților acestora. UNICEF susține în întregime Guvernul Republicii Moldova în acest demers și sprijină orice măsură care promovează bunăstarea și protecția copiilor la nivel național.	Se acceptă
		3.	Modificările sunt, în principiu, un răspuns necesar și pragmatic la contextul de urgență, deoarece ajustarea cadrului de reglementare la situația actuală ar putea răspunde mai eficient nevoilor refugiaților, dar există și îngrijorări privind asigurarea protecției adecvate a copiilor.	Se acceptă Prevederea a fost modificată, regăsindu-se la punctul 1.6.8.1. și 1.6.8.2. din proiect.

		Prin modificarea punctului 4 din Anexa 1 a HG nr. 21/2023, se propune introducerea unei distincții privind documentele pe baza cărora se poate autoriza intrarea în Republica Moldova pentru copiii sub 4 ani și cei de peste 4 ani, în sensul că pentru aceștia din urmă nu se va permite intrarea pe baza unui certificat de naștere sau a unui certificat de confirmare a nașterii. Având în vedere contextul din Ucraina și dificultățile de obținere a documentelor în anumite regiuni și pentru a asigura principiul accesului în teritoriul, acces care a fost garantat de Republica Moldova încă din prima zi a crizei umanitare, UNICEF recomandă ca copiii cu vârsta de peste 4 ani care au doar certificatul de naștere sau certificatul de confirmare a nașterii să fie acceptați pentru intrarea pe teritoriul Republicii Moldova, cu condiția ca aceștia să fie referiți către autoritatea tutelară și să beneficieze de asistență conform procedurilor stabilite de Legea nr. 140/2013.	
	4.	În continuare, ne exprimăm susținerea pentru modificările propuse la punctul 4¹ din Anexa 1. Totuși, am vrea să subliniem că, deși formularea propusă elimină orice confuzie cu privire la procedura aplicată copiilor neînsoțiți identificați la punctele de trecere a frontierei, aceasta nu clarifică procedura aplicată copiilor însoțiți de o persoană neautorizată (copii separați). Deși copiii neînsoțiți sunt cu adevărat un grup de mare risc, copiii însoțiți de un adult neautorizat (copii separați) și copiii în alte situații de risc, la fel, ar trebui să beneficieze de procedurile prevăzute de Legea nr. 140/2013. De asemenea, UNICEF recomandă reincluderea formulării inițiale a punctului 4¹, care includea copiii cu documente expirate sau deteriorate, sau cu copii de documente, în următoarele formulare: <i>Copiii neînsoțiți, copiii însoțiți de un adult neautorizat (copii separați) și alți copii în situații de risc, inclusiv copiii cu documente de identitate expirate, deteriorate sau copii de documente, care vin din sensul de intrare din Ucraina, beneficiază de protecție și asistență conform procedurilor stabilite de Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor în situații de risc și a copiilor separați de părinți.</i>	Nu se acceptă Prevederea a devenit punctul 1.6.9. din proiect. Modificările aduse la punctul dat au fost consultate repetat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, care prin avizul nr. 13/578 din 07.02.2025 au solicitat expunerea punctului 4¹ în redacția în care se regăsește inclusă în proiect, menționând că această redacție a pct. 4¹ din Condițiile de acordare a protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina (Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 21/2023) este în concordanță cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova. Atragem atenția asupra faptului că față de copiii din categoria vizată se aplică prevederile a mai multor acte normative (Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat

				a Republicii Moldova ș.a.), nu doar ale Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Suplimentar, informăm că redacția propusă, reiese și din prevederile art. 8 alin. 1, lit. l) din Legea nr. 140/2014 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, modificare aprobată prin Legea nr. 297/2024 pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil), în vigoare din 16.01.2025. Astfel, categoria de copii specificată la art. 8 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 140/2014 deja cuprinde în redacția sa categoria de copii însoțiți de un adult neautorizat.
		5.	Pentru a atinge scopul propus al acestor modificări, ar fi important să se modifice și să se includă fraza "și copiii însoțiți de un tutore neautorizat" după "copiii neînsoțiți" și în punctele 6 și 21 din Anexa 1, pentru a elimina orice ambiguitate cu privire la cine este responsabil de depunerea cererii de înregistrare a protecției temporare în numele copiilor însoțiți de adulți neautorizați (p. 6), sau dacă aceștia sunt eligibili pentru măsurile de asistență socială pentru familiile cu copii furnizate prin agențiile teritoriale de asistență socială (p. 21).	Nu se acceptă Categoria de copii specificată la art. 8 alin. (1) lit. l) din Legea nr. 140/2014 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, modificare aprobată prin Legea nr. 297/2024 pentru modificarea unor acte normative (privind procedura de azil), în vigoare din 16.01.2025, deja cuprinde în redacția sa categoria de copii însoțiți de un adult neautorizat.
		6.	Am observat că punctul 4² din Anexa 1 se referă doar la intrarea și ieșirea adulților din/din Ucraina, fără a face referire la copii. Pentru a asigura claritatea și a elimina orice potențială confuzie, UNICEF recomandă ca această dispoziție să specifice explicit dacă copiii necesită pașaport internațional pentru a ieși din Republica Moldova și, în caz contrar, care sunt documentele acceptabile pentru ieșirea lor	S-a luat act În această privință, la moment nu există mecanisme intersectoriale, așa cum au fost stabilite în perioada stării de urgență prin decizia Comisiei Situații Excepționale din 14 aprilie 2022. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, de comun cu alte autorități, urmează să modifice Hotărârea Guvernului nr. 270/2014.

				Menționăm că potrivit acesteia, Inspectoratului General al Poliției de Frontieră nu se regăsește ca subiect privind aplicarea mecanismului vizat. În aceste situații excepționale, statul Republica Moldova admite pe teritoriul său copii cu un set de acte minime. Totodată, asumându-și responsabilitatea pentru acest copil. Astfel, copilul nu poate părăsi teritoriul statului până când nu îi este clarificat statutul, sau până nu i se stabilește reprezentantul legal. Atât adulții cât și copiii trebuie să aibă acte de călătorie în regulă.
		7.	UNICEF salută prevederea din punctul 17¹ de a asigura accesul copiilor cu protecție temporară la educația formală, fie prin înscrierea fizică în școlile din Moldova, fie prin accesarea cursurilor online din Ucraina. Totuși, UNICEF recomandă ca acest articol să fie reformulat astfel încât să fie focusat pe implementarea unui sistem cuprinzător de monitorizare, mai degrabă decât pe „verificări neanunțate”. UNICEF recomandă modificarea articolului astfel: Ministerul Educației și Cercetării, în coordonare cu alte ministere relevante și autoritățile administrației publice locale de la nivelul întâi și al doilea, va stabili un mecanism pentru a asigura că toți copiii cu protecție temporară au acces la educație formală, fie prin înscrierea fizică într-o școală din Moldova, fie studiind curriculum-ul ucrainean online, și va monitoriza prezența și rezultatele lor învățătura în măsura posibilităților.	Se acceptă Prevederea a fost revizuită.
		8.	Punctul 17² prevede „În cazul în care beneficiarul protecției temporare înscrie copilul în educație, fie în format fizic sau online, trebuie să informeze autoritățile responsabile despre acest lucru.” UNICEF recomandă ca acest articol să clarifice care „autoritate responsabilă” trebuie să fie informată despre înscrierea unui copil	Se acceptă. Prevederea a fost revizuită și se regăsește la punctul 1.6.23. din proiect. La fel, Pentru reglementarea aspectelor expuse în aviz, Ministerul Educației și Cercetării, de comun cu autoritățile administrației publice

			la școală și prin ce metodă părinții/tutorii trebuie să informeze acea autoritate.	locale de nivelurile întâi și al doilea, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri, vor elabora un mecanism.
		9.	În ceea ce privește propunerea punctului 17³, UNICEF ar dori să exprime câteva îngrijorări, întrucât acesta ar putea fi considerat problematic din perspectiva drepturilor copilului, deoarece ar putea duce la penalizarea copiilor care nu participă la educație din motive care nu sunt neapărat sub controlul lor. Ar fi mai potrivit ca măsurile de sprijin să se concentreze pe facilitarea accesului și participării copiilor la educație, fără a condiționa statutul de protecție temporară de acest factor. Protecția temporară este un drept acordat în contextul crizelor umanitare și al refugiaților și nu ar trebui să depindă de comportamente individuale specifice. Este în interesul superior al copilului ca statutul de protecție să fie menținut pentru copiii care au încă nevoie de protecție internațională, iar evaluarea acestui statut nu ar trebui să se bazeze pe condiții care ar putea afecta accesul copiilor la educație sau alte drepturi fundamentale. Copiii care sunt în afacerea școlii provin adesea din familii vulnerabile, iar revocarea statutului lor legal ar crește doar vulnerabilitatea acestor copii, refuzându-le accesul la alte servicii, deoarece aceștia ar deveni de facto într-o situație ilegală. În plus, cadrul legal de protecție a copilului al Moldovei se aplică tuturor copiilor pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv refugiaților. Legea nr. 140/2013 privind Protecția Specială a Copiilor în Situații de Risc și a Copiilor Separați de Părinți definește „neglijența educațională” (articolul 3(e)) ca o formă de risc pentru copii. Copiii cu protecție temporară care nu au acces la nici o formă de educație (fie prin înscriere într-o școală din Moldova, fie prin înscriere în educația online ucraineană) sunt astfel considerați „în risc” și supuși dispozițiilor Legii nr. 140/2013. UNICEF încurajează cu fermitate aplicarea prevederilor Legii nr. 140/2013 pentru copiii cu protecție	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			temporară care nu sunt la școală și eliminarea oricărei mențiuni privind legătura dintre statutul legal și înscrierea la școală.	
		10.	UNICEF ar dori, de asemenea, să exprime îngrijorări cu privire la includerea punctului 20¹ „Beneficiarii de protecție temporară, cazați în Centrele de plasament temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul altor state nu vor beneficia de ajutor financiar din partea organizațiilor internaționale pe durata perioadei de plasament”, și recomandă eliminarea acesteia. Aprobarea acestui punct ar putea agrava sărăcia în rândul copiilor, ar limita accesul la educație și asistență medicală, ar crește riscurile de protecție (de ex. munca infantilă, exploatarea) și ar afecta bunăstarea mentală, făcând necesare intervenții ținute pentru a proteja drepturile și bunăstarea copiilor. UNICEF recunoaște și apreciază eforturile continue ale Republicii Moldova de a proteja drepturile fiecărui copil și rămâne angajat să vă sprijine în aceste eforturi. Rămânem disponibili pentru a discuta mai departe și a furniza orice informații suplimentare de care ați putea avea nevoie.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
26.	People in Need	1.	La art. 17.1. Se adaugă formularea la începutul paragrafului 17.1 „După desfășurarea campaniei de informare a refugiaților”.	S-a luat act Prevederea a fost revizuită Desfășurarea campaniilor de informare va fi inclusă în mecanismul ce urmează a fi elaborat, conform prevederilor punctului 1.5. din proiect.
		2.	La art. 17. 2. A se specifica modul în care beneficiarii de protecție temporară ar trebui să informeze (de exemplu, cerere scrisă) și ce autorități.	Se acceptă Prevederea a fost revizuită.
		3.	La art. 17.3. A se șterge formularea „pentru a reevalua statutul de protecție temporară”.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		4.	La art. 20.1. Luați în considerare următoarea formulare: „Art 20.1 Beneficiarii de protecție temporară, cazați în Centrele de Plasament Temporar pentru persoane strămutate de pe teritoriul	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

		altor state, nu vor beneficia de ajutor financiar din partea organizațiilor internaționale <i>pentru bunuri și servicii direct furnizate în Centrele de Plasament Temporar</i> pe perioada de plasament.” Vă rugăm să rețineți că asistența financiară oferită de organizațiile internaționale acoperă nevoile care nu sunt furnizate în Centrele de Plasament Temporar. Potrivit Regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de plasament temporar pentru persoanele strămutate de pe teritoriul altor state, norme de personal și mecanism de finanțare l, pct. 14, în funcție de nevoile beneficiarilor, Centrul asigură următoarele servicii: (3)) furnizarea de alimente (prepararea alimentelor, livrarea de prânzuri calde (după caz), furnizarea de pachete cu alimente, asigurarea condițiilor de preparare a alimentelor). Limitarea refugiaților de la asistență financiară în perioada de plasament, va crește vulnerabilitatea celor care locuiesc în centre de plasament temporar care dispun deja de resurse financiare foarte limitate, plasându-i sub pragul sărăciei. Alternativ, vă rugăm să luați în considerare asistența financiară diferențiată pe baza criteriilor de venit și vulnerabilitate.	
	5.	Sugestie suplimentară pentru munca în mod independent a refugiaților ucraineni. În prezent, șefii de gospodărie ai refugiaților ucraineni (în principal conduși de femei singure) nu au nicio șansă de angajare independentă legală în Moldova. Acest lucru a fost solicitat de mulți pentru a asigura: Să nu-i pună într-o situație riscantă de condiții de muncă ilegale. Asigurați-vă că își pot îndeplini dubla responsabilitate de a genera un venit pentru gospodărie și de a avea grijă de copiii lor. Vă rugăm să reconsiderați includerea în Legea PT a oricărei prevederi care ar permite angajarea independentă legală a refugiaților ucraineni (patenta, activitate independentă sau altele).	S-a luat act

27.	ACTED Moldova	1.	1.5.23. se completează cu pct. 20¹, cu următorul cuprins: Comentariu: Este posibil ca propunerea (punctul 20¹) să nu atingă impactul dorit de a ajuta oamenii „să se integreze în societate și să ducă o viață independentă”. Mulți rezidenți ai RAC-urilor sunt persoane vulnerabile care au nevoie de sprijin financiar pentru nevoi de bază, medicamente etc., care ar putea să nu fie furnizate prompt prin ajutorul umanitar. Începând cu 26.11.2024, aproximativ 56% dintre rezidenții RAC-urilor erau sugari, copii și persoane mai în vârstă (cu vârsta de peste 64 de ani) (Microsoft Power BI). Datorită procesului de consolidare a Centrelor de Plasament Temporar pentru persoane strămutate, centrele rămase găzduiesc deja persoane care îndeplinesc criteriile de vulnerabilitate stabilite de Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS). Aceasta înseamnă că indivizii capabili să se integreze în comunitate au părăsit deja centrele sau vor face acest lucru în timpul acestui proces de consolidare. Ca urmare, în aceste centre vor rămâne doar persoanele cele mai vulnerabile, care sunt foarte dependente de asistența financiară din partea organizațiilor internaționale. În plus, trebuie menționat că asistența financiară este în prezent ghidată de o evaluare a vulnerabilității, în care fiecare gospodărie din centre este evaluată. Cei care nu îndeplinesc criteriile nu primesc sprijin. Cu toate acestea, modificările propuse ar elimina asistența chiar și pentru persoanele cele mai vulnerabile care nu își pot permite să trăiască în afara centrelor.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		2.	1.5.19. se completează cu pct. 17¹, cu următorul cuprins: „17¹. Ministerul Educației și Cercetării în coordonare cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, au dreptul de a efectua verificări inopinate la adresa de reședință declarată pe propria răspundere de către persoanele beneficiare de protecție temporară, inclusiv pentru a stabili respectarea instruirii la distanță a elevilor solicitanților, conform programului de studii din Ucraina, fie în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova.”;	Se acceptă Prevederea a fost revizuită.

			Comentariu: natura neanunțată a procesului de verificare poate prezenta mai multe provocări. Este esențial să se stabilească o procedură clară care să detalieze modul în care vor fi efectuate aceste verificări și să abordeze problemele potențiale, cum ar fi ce măsuri vor fi luate dacă persoanele nu sunt prezente în timpul vizitei (de exemplu, din cauza faptului că sunt la locul de muncă sau sunt spitalizate sau pur și simplu ieșite). a locurilor din diferite motive). În plus, procedura ar trebui să definească câte vizite de urmărire vor fi efectuate dacă persoana nu este contactată în timpul încercării inițiale, modul în care persoanele vor fi informate despre vizită și modul în care autoritățile vor documenta și comunica momentul și rezultatul verificării. .	
		3.	1.5.21. se completează cu pct. 17³, cu următorul cuprins: „17³. În situația în care se constată că elevii beneficiari de protecție temporară înscriși în procesul educațional nu participă la activitățile de învățare, în format online în Ucraina sau în format fizic, în instituțiile de învățământ din Republica Moldova, fără a prezenta motive justificate, Ministerul Educației și Cercetării va sesiza organele de ocrotire a normelor de drept pentru a fi reevaluat statutul de protecție temporară.”; Comentariu: Verificarea faptului că studenții participă într-adevăr la educația online (mai ales dacă sunt organizate de instituții ucrainene) ar putea fi o provocare. Ar trebui stabilite criterii clare pentru modul în care această participare va fi urmărită și raportată, inclusiv coordonarea între Ministerul Educației și instituțiile de învățământ ucrainene. Suplimentul propus nu specifică ce constituie un „motiv justificat” pentru neparticipare. Este esențial să se definească clar ce tipuri de absențe sunt considerate acceptabile, cum ar fi boala, urgențele familiale sau alte motive valabile.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
		4.	Alte sugestii de luat în considerare: 1. Persoanele care beneficiază de protecție temporară ar trebui să fie incluse în sistemul de asigurări de sănătate și să aibă opțiunea de a obține o poliță de asigurare de sănătate.	S-a luat act

28.	Centrul de politici și reforme Aviznr. 01 din 27.01.2025 CPR	1.	Organizații semnatare salută inițiativa Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova de elaborare a proiectului de modificare a HG nr. 21/2023 privind protecția temporară a persoanelor strămutate din Ucraina și consultarea publică a acestuia și vine cu următoarele comentarii și recomandări. Prelungirea protecției temporare până la 1 martie 2026 este o măsură binevenită, întrucât aceasta garantează continuitatea sprijinului acordat persoanelor strămutate din Ucraina. Acest fapt reflectă angajamentul Republicii Moldova de a proteja refugiații, asigurând accesul la un set de drepturi în conformitate cu acquis-ul european, un aspect esențial pentru integrarea Republicii Moldova în Uniunea Europeană.	Se acceptă
		2.	Subliniem necesitatea unor măsuri care să sprijine integrarea refugiaților și să respecte obligațiile internaționale ale Republicii Moldova. Printre aspectele care necesită atenție se numără: Clarificarea criteriilor de eligibilitate pentru acordarea protecției temporare cetățenilor Ucraineni aflați pe teritoriul Republicii Moldova înainte de 24 februarie 2022. Protecția temporară a refugiaților este reglementată de convențiile internaționale, care susțin protecția persoanelor vulnerabile și interdicția de returnare a acestora în țări sau condiții periculoase. Directivele Uniunii Europene privind protecția temporară conțin prevederi similare. Astfel, stabilirea unor criterii restrictive de eligibilitate pentru protecția temporară riscă să încalce aceste principii și să excludă persoane care, deși se aflau deja în Republica Moldova înainte de 24 februarie 2022, continuă să aibă nevoie de protecție din cauza războiului din Ucraina. Această propunere de modificare a hotărârii de Guvern contravine Deciziei UE nr. 2024/1836 care promovează o abordare incluzivă, protejând toate categoriile de persoane vulnerabile și nu a luat în calcul faptul că persoanele aflate în Moldova înainte de război pot fi afectate de război și nu se pot întoarce în siguranță în Ucraina. În baza Convenției Europene a Drepturilor Omului, statele sunt obligate să protejeze persoanele vulnerabile în fața riscurilor	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

		internaționale. Aplicarea unor criterii prea restrictive pentru protecția temporară ar putea încălca aceste obligații, periclitanând accesul la protecție pentru cetățenii ucraineni care deja se află în Republica Moldova. Chiar dacă unii cetățeni ucraineni au fost deja în Republica Moldova înainte de invazia din 2022, acest lucru nu înseamnă că nu au nevoie de protecție. Războiul din Ucraina a avut și are un impact devastator și a creat o criză umanitară excepțională. Refuzul de a acorda protecție temporară acestor persoane pe baza prezenței lor anterioare în țară ar încălca dreptul acestora de a fi protejați în fața riscurilor grave. Totodată, protecția temporară trebuie să fie acordată într-un mod echitabil tuturor celor care se află într-o situație similară, fără discriminare. Excluderea cetățenilor ucraineni care au ajuns în Moldova înainte de 24 februarie 2022 ar crea un tratament discriminatoriu, încălcând principiile fundamentale ale drepturilor omului, care impun acordarea aceleiași protecții pentru toți cei aflați într-o situație similară. RECOMANDĂRI: Criteriile de eligibilitate pentru protecția temporară să fie flexibile și să includă cetățenii ucraineni prezenți în Republica Moldova înainte de 24 februarie 2022.	
	3.	Propunerea de a permite Ministerului Educației și Cercetării să facă vizite inopinate la domiciliul refugiaților pentru a verifica participarea școlară contravine principiilor fundamentale ale drepturilor omului. Verificările inopinate ar putea crea o percepție negativă despre refugiați și ar duce la marginalizarea și discriminarea atât a copiilor refugiați, cât și a părinților acestora. Copiii refugiați sunt deja vulnerabili din cauza traumelor războiului, iar astfel de măsuri ar amplifica anxietatea și stresul, afectând incluziunea lor în sistemul educațional. În locul acestor măsuri invazive, autoritățile ar putea să-și fortifice mecanismele de comunicare cu privind încurajarea înscrierii și participare a copiilor în procesul	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

		educațional. Astfel, nu ar fi afectată viața privată a persoanelor refugiate și ar respecta drepturile acestora. RECOMANDĂRI: Evitarea verificărilor inopinate la domiciliul refugiaților și adoptarea unor măsuri mai puțin invazive, cum ar fi comunicarea directă cu instituțiile de învățământ sau solicitarea documentelor care să ateste înscrierea și participarea acestora. Aceste măsuri ar respecta drepturile refugiaților și ar sprijini integrarea lor educațională fără a le afecta viața privată.	
	4.	Propunerea de a restricționa acordarea ajutorului financiar persoanelor cazate în centrele de plasament. Deși intenția este de a sprijini integrarea acestora în societate, această măsură ar putea crea insecuritate financiară pentru refugiați, în special pentru cei care nu au alte surse de venit sau nu s-au integrat încă pe piața muncii. În absența acestui ajutor, refugiații riscă să fie marginalizați, ceea ce ar împiedica integrarea lor. Propunerea ar avea drept efect să pună refugiații să aleagă dintre un loc sigur de cazare sau o sursă sigură de venit minim, adică între satisfacerea a două nevoi esențiale. Ajutorul financiar intern este esențial pentru acoperirea nevoilor de bază, cum ar fi hrana, îmbrăcămintea, produsele sanitare și de igienă, precum și medicamentele și asigurarea unei situații de minimă stabilitate financiară. Limitarea acestuia ar putea afecta grav bunăstarea fizică și psihică a refugiaților, punând în pericol siguranța și demnitatea acestora, în special din cadrul grupurilor celor mai vulnerabile și marginalizate precum familiile cu mulți copii, romii și persoanele cu necesități speciale, Atragem atenția autorităților că condițiile de trai din majoritatea centrelor de plasament nu corespund nevoilor refugiaților și aceștia sunt nevoiți să-și suplimenteze nivelul de trai din alte surse decât cele oferite la aceste centre. Această măsură riscă să agraveze vulnerabilitatea refugiaților din centrele de plasament și să le afecteze procesul de integrare pe termen lung. În conformitate cu standardele internaționale privind protecția refugiaților și	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.

			drepturile omului, statul are obligația de a asigura protecția socială și accesul la ajutoare adecvate pentru persoanele aflate în dificultate. Reducerea acestora contravine standardelor internaționale și încalcă drepturile fundamentale ale refugiaților, punându-le în pericol siguranța și demnitatea. RECOMANDĂRI: Renunțarea la propunerea de restricționare a ajutorului financiar pentru refugiați cazați în centrele de plasament. Este esențial ca acest ajutor să fie menținut pentru a sprijini integrarea refugiaților și a preveni creșterea vulnerabilității acestora. Statul trebuie să îndeplinească obligațiile internaționale de protecție a refugiaților, garantând accesul acestora la ajutoare financiare adecvate, astfel încât drepturile fundamentale ale acestora să nu fie încălcate.	
29.	Centrul Național de Prevenire a Abuzului Față de Copii Aviz nr. 02 din 29.01.2025	1.	Cu referire la modificările propuse la punctul 4, aspecte care viziează actele în baza cărora copii refugiați vor traversa frontiera, considerăm că ar trebui inclusă și posibilitatea traversării frontierei de stat pe baza certificatului de naștere pentru copiii cu vârsta de peste 4 ani. Această propunere se bazează pe experiența practică, care a arătat că multe persoane din regiunile afectate de conflict, care nu au călătorit anterior cu copiii lor, s-ar putea să nu dispună de pașaportul ordinar necesar pentru a călători în străinătate.	Se acceptă Prevederea a fost revizuită în baza recomandărilor și se regăsește la punctul 1.6.8.1. și 1.6.8.2. din proiect.
		2.	Cu referire la modificările propuse în punctul 4.1, recomandăm ca, pentru copiii proveniți din Ucraina, să se aplice Legea 140/2013 privind protecția copiilor aflați în situație de risc. Această lege garantează evaluarea rapidă a situației fiecărui copil, plasamente de urgență sau planificate, în funcție de necesități, și monitorizarea continuă a bunăstării acestora. De asemenea, se pune un accent pe reintegrarea copilului în familia biologică, atunci când condițiile permit. Aplicarea acestei legislații va asigura protecția adecvată și integrarea copiilor refugiați în siguranță.	Se acceptă
		3.	Cu referire la propunerea de a permite vizite inopinate la domiciliul refugiaților pentru verificarea participării școlare considerăm că această abordare nu corespunde interesului superior	Se acceptă Prevederea a fost exclusă.

			al copilului, așa cum este prevăzut în Convenția ONU cu privire la drepturile copilului. Această măsură poate crea un mediu de intimidare și stigmatizare, afectând negativ integrarea educațională a copiilor refugiați. Având deja un nivel ridicat de vulnerabilitate din cauza traumelor războiului, astfel de controale ar putea amplifica anxietatea și stresul, contrar obligației statului de a asigura un mediu educațional sigur și incluziv. Autoritățile trebuie să evite verificările inopinate la domiciliul refugiaților, întrucât acestea pot încălca dreptul copiilor la viață privată și pot afecta negativ incluziunea lor educațională, contrar prevederilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. În schimb, se recomandă utilizarea unor metode mai puțin invazive, precum colaborarea directă cu instituțiile de învățământ sau solicitarea documentelor care confirmă înscrierea și participarea școlară (online). Aceste măsuri ar respecta principiul interesului superior al copilului, ar sprijini integrarea educațională a copiilor refugiați și ar asigura un mediu sigur și incluziv, în conformitate cu standardele internaționale privind drepturile copilului. CNPAC recomandă autorităților să promoveze politici bazate pe sprijin și comunicare eficientă, respectând dreptul la viață privată și acces egal la educație pentru toți copiii, conform standardelor internaționale.	
		4.	Cu referire la clarificarea criteriilor de eligibilitate pentru acordarea protecției temporare cetățenilor Ucraineni aflați pe teritoriul Republicii Moldova înainte de 24 februarie 2022, atragem atenția asupra faptului că criteriile de eligibilitate pentru protecția temporară trebuie să fie aliniate la standardele internaționale privind drepturile refugiaților, inclusiv Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Aceste instrumente impun statelor obligația de a asigura protecție fără discriminare tuturor persoanelor vulnerabile, inclusiv copiilor refugiați, și de a respecta principiul nereturnării.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă

			Restricționarea protecției temporare pe baza prezenței anterioare în Republica Moldova riscă să încalce aceste obligații, excluzând persoane, inclusiv copii, care continuă să fie afectați de conflictul din Ucraina. O astfel de măsură ar contraveni Deciziei UE nr.2024/1836 care promovează o abordare incluzivă a protecției refugiaților. În plus, orice criteriu care limitează accesul la protecție trebuie să fie compatibil cu principiile fundamentale ale drepturilor omului, garantând acces egal și echitabil pentru toți copiii și familiile aflate în situații similare. Criterii restrictive pentru protecția temporară pot pune în pericol dreptul copiilor refugiați la siguranță și sprijin. Chiar dacă unii copii ucraineni se aflau deja în Moldova înainte de 2022, ei continuă să fie afectați de război și au nevoie de protecție. Refuzul acestora i-ar expune riscurilor grave și ar încălca principiul nediscriminării. Protecția trebuie garantată în mod echitabil tuturor copiilor aflați în situații similare, conform standardelor internaționale privind drepturile copilului.	
		5.	Cu referire la propunerea de a restricționa ajutorului financiar pentru refugiații din centrele de plasament, acest fapt va avea ca efect încălcarea dreptul multor copii refugiați la un trai decent, garantat de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului. Fără acest sprijin, familiile vulnerabile, inclusiv cele cu copii, riscă să nu aibă acces la hrană, îngrijire medicală și alte necesități de bază, afectând sănătatea și siguranța lor. Recomandăm autorităților să mențină ajutorul financiar pentru refugiați, asigurând respectarea drepturilor copiilor și prevenind marginalizarea acestora, conform standardelor internaționale.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
30.	Oficiul Avocatului Poporului Aviz nr. 04-3/10-135 din 29.01.2025	1.	Cu referire la proiectul HG vizate, reiterăm următoarele: Susținem inițiativa prelungirii perioadei privind protecția temporară pentru o perioadă de 1 an de zile (1 martie 2026), deși, potrivit art. 38¹ a Legii nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova, această perioadă putea fi extinsă doar pentru 1 an, ceea ce a fost realizat deja în 2023 .	Se acceptă Mențiune: Este de menționat că art. 38¹ nu limitează prelungirea acordării protecției temporare în exclusivitate pentru un an, ci lasă posibilitate de a se interveni ori de câte ori este necesar, prin reglementarea faptului că:

			Guvernul stabilește perioada pentru care se acordă protecție temporară.
	2.	Modificarea introdusă la pct. 2 subpct. 1), care prevede condiția „a căror căsătorie este încheiată oficial în Ucraina”, ridică semne de întrebare cu privire la justificarea necesității și proporționalității acesteia, precum și la scopul urmărit. Lipsa unei argumentări clare referitoare la această cerință generează incertitudine și poate conduce la consecințe negative asupra familiilor ale căror căsătorii au fost înregistrate oficial într-un alt stat decât Ucraina. Această abordare poate afecta dreptul la unitatea familiei, și contravine principiilor fundamentale ale drepturilor omului și obligațiilor internaționale asumate de stat, inclusiv principiului non-discriminării și protecției vieții de familie. Mai mult, Republica Moldova recunoaște „concubinajul”, iar Directiva Europeană 2001 stabilește „parteneriatul”. Ar fi total incorectă și discriminatorie condiționarea „oficializării căsătoriei” doar pentru persoanele strămutate din Ucraina. Suplimentar, există un șir de etnii, persoane apatride ce nu-și oficializează căsnicia. Respectiv, această prevedere urmează a fi exclusă.	Se acceptă parțial A fost exclusă obligativitatea ca căsătoria să fie încheiată în Ucraina. Totodată, se optează pentru păstrarea formulei de „căsătorie încheiată oficial”.
	3.	Cu privire la prevederile pct. 3, nu este justificată cerința impusă exclusiv membrilor de familie ai persoanelor menționate la pct. 1 subpct. 1), 3) și 3¹ de a deține acte de identitate valabile. Această condiție poate fi considerată disproporționată, având în vedere că cetățenii ucraineni, copiii acestora, apatrizii și resortisanții țărilor terțe beneficiază de posibilitatea de a aplica pentru obținerea protecției temporare inclusiv în baza actelor de identitate expirate. Această diferențiere riscă să conducă la tratamente discriminatorii, încălcând principiul egalității. Prin impunerea acestei cerințe, există riscul limitării reunificării familiilor, ceea ce contravine obligațiilor internaționale asumate de Republica Moldova. Opinăm de asemenea că, această prevedere va obstrucționa accesul în teritoriu a persoanelor care fug de înrolare, frici de siguranță și securitate personală, alte motive și temeri legate de război sau consecințele acestora, inclusiv tortură sau rele	Se acceptă Sunt acceptate și actele de identitate expirate.

		trataemnte. Este notoriu faptul că potențialii solicitanți de azil pot accede pe un teritoriu/ prezenta la forntieră inclusiv acte/ documente de identitate false/ nevalabile, deoarece în țara sa autoritățile îi pot refuza eliberarea unui document valabil sau refuza prelungirea valabilității acestuia din motivele sus-expuse sau altele. Legislația națională nu pedepsește solicitanții de azil pentru faptul trecerii ilegale, respectiv este alogică condiționarea accesului cu acte valabile, neluându-se în considerație categoria respectivă de persoane. Mai mult, în cazul protecției temporare – condiționarea intrării nu trebuie să fie legată doar de valabilitatea actelor persoanei, or pentru aceasta și este instituită această formă de protecție excepțională, care să faciliteze intrarea în țară și nu invers. Mai departe, legalizarea pe teritoriu va fi decisă asupra documentării acestuia sau cu orice alt document ce certifică identitatea persoanei, pentru ai permite staționarea sau depunerea unei cereri de azil.	
	4.	Excluderea beneficiarilor de protecție temporară de la suportul internațional – este o decizie regretabilă, or în lipsa sprijinului respectiv, nici Guvernul, nici beneficiarii nu vor putea subexista, ceea ce va conduce la riscuri asupra situației lor economico-sociale. Pe cealaltă parte, Guvernul de la sine, nu poate interzice sprijinul financiar sau oricare alt tip de suport al organizațiilor internaționale în special umanitare pentru persoanele refugiate. Această inițiativă ar fi în detrimentul angajamentelor asumate de țară cu Agenția ONU pentru refugiați (ÎCNUR) și alte instituții europene/ internaționale.	Se acceptă Prevederea a fost exclusă din proiect.
	5.	Prevederea de la pct. 4 ² menține restricția care limitează posibilitatea adulților de a traversa frontiera de stat utilizând actul de identitate național (buletin/carte de identitate sau pașaport intern). Persoanele vizate pot beneficia de o singură intrare sau ieșire din/spre Ucraina, ceea ce generează preocupări cu privire la respectarea dreptului la libera circulație. Această restricție poate avea un impact negativ asupra drepturilor fundamentale, în special în contextul unui conflict armat. În astfel de situații, oamenii pot	Nu se acceptă Persoanele strămutate din Ucraina au acces deplin și în condiții de siguranță la toate serviciile de documentare prestate de Ambasadă/consulatele Ucrainei pe teritoriul Republicii Moldova. Iar pentru a putea traversa frontiera de mai multe ori, este necesar

			fi constrânși să părăsească frecvent teritoriile afectate pentru a-și proteja viața și a se refugia în zone sigure. Mai mult, o astfel de măsură ar putea afecta disproporționat categoriile vulnerabile, precum persoanele separate de familii, cele care își desfășoară activitatea transfrontalieră sau cele care depind de asistență umanitară, iar restricțiile impuse trebuie să fie proporționale și să respecte principiile de necesitate și legalitate.	obținerea actelor / documentelor de călătorie necesare.
		6.	Prevederile menționate la pct. 4 subpct. 2) și 2¹) instituie cerințe distincte pentru minori în funcție de vârstă, referitor la documentele de identificare necesare autorizării intrării în Republica Moldova. Astfel, pentru copiii cu vârsta sub 4 ani sunt acceptate documente precum certificatul de naștere sau un certificat eliberat de instituția medicală care atestă nașterea. În schimb, această opțiune nu este disponibilă pentru copiii cu vârsta de peste 4 ani, pentru care se solicită documente mai stricte. Această diferențiere ridică întrebări cu privire la proporționalitate și justificare, în special în absența unei explicații clare privind necesitatea aplicării unor standarde diferite. În contextul strămutării forțate, accesul la documente valide este frecvent limitat, iar cerințele mai riguroase pentru copiii cu vârsta peste 4 ani pot avea un impact disproporționat asupra celor proveniți din familii vulnerabile sau asupra copiilor separați de părinți. O astfel de practică poate limita accesul egal la protecție și servicii esențiale pentru această categorie.	Se acceptă Prevederile au fost revizuite
		7.	Condiționarea producerii efectului protecției temporare de data obținerii documentului de identitate al beneficiarului de protecție temporară, prevăzută la pct. 5, poate conduce la situații de vulnerabilitate prelungită pentru persoanele care necesită protecție urgentă, dar nu dispun de documentele necesare. Acest aspect este cu atât mai relevant în contextul în care statutul de solicitant de protecție temporară, reglementat la pct. 5¹, nu prevede un set minim de drepturi pentru persoanele aflate în această situație, și nici nu clarifică statutul lor juridic în perioada de așteptare. În această perioadă de 30 de zile, necesară pentru obținerea	Nu se acceptă Prin introducerea acestor norme s-a urmărit delimitarea etapelor și statutului oferit la fiecare etapă.

			documentului de identitate, persoanele strămutate nu au acces la drepturi fundamentale, deși se află în nevoie de protecție. Această lipsă de claritate și protecție juridică poate crea un vid în protejarea drepturilor acestora, expunându-le riscurilor suplimentare. Este important ca cadrul legal să ofere un mecanism eficient și rapid pentru acordarea protecției, asigurându-se că drepturile fundamentale sunt respectate chiar și în perioada de tranzit administrativ.	
		8.	Prevederea 17¹ din proiectul prealabil, introduce o inovație susținută de Ministerul Educației și Cercetării ce vizează supravegherea copiilor ucraineni ce desfășoară instruire la distanță sau fizic în instituțiile de învățământ din țară, prin verificările inopinate la domiciliul lor de reședință. Iar, pct. 17³ – introduce dreptul de a dispune reevaluarea statutului de protecție temporară al părinților/ rudelor sau reprezentanților legali ai elevilor ce nu realizează în opinia Ministerului Educației și Cercetării dreptul la educație. În opinia noastră, aceste prevederi noi sunt excesive și neproportionale scopului urmărit. În același timp, acestea par a fi discriminatorii comparativ cu aceeași situație ce vizează elevii cetățeni ai Republicii Moldova, or aceștia nu sunt verificați de comisii speciale ale Ministerului Educației și Cercetării referitor la realizarea dreptului la educație. Mai mult, legislația contravențională națională conține deja prevederi privind sancționarea reprezentanților legali pentru neîndeplinirea obligațiilor de întreținere, de educare și de instruire a copilului⁵. Respectiv, în condițiile în care autoritățile de profil vor constata faptul neîndeplinirii obligației de instruire a copiilor ucraineni, pot sancționa subiecții, conform legislației. Mecanismul de supraveghere prin vizite inopinate și reevaluarea statutului la demersul Ministerului Educației și Cercetării sunt neprevăzute de legislația în vigoare, excesive și discriminatorii, fapt pentru care nu sunt acceptabile într-o societate democratică. Convenția ONU privind drepturile copilului, Constituția R. Moldova, Codul educației garantează dreptul la educație al copiilor. Ombudsmanul	Se acceptă Prevederile au fost revizuite.

			încurajează autoritățile din domeniu să stimuleze și încurajeze elevii, prin metode umane, bazate pe nevoile reale ale lor să-și realizeze dreptul la educație. În consecință, prevederile pct.17 ¹ - 17 ³ urmează a fi excluse din proiectul respectiv.	
		9.	Punctul 29 ¹ - prevede procedura de renunțare la protecția temporară doar în formă scrisă, deși, procedura de preînregistrare și depunere poate fi realizată și online. Opinăm că dubla formulă de depunere a cererii va fi doar în beneficiul ambelor părți (IGM și beneficiar).	Nu se acceptă Pentru a se asigura că beneficiarul propriu-zis depune solicitarea și pentru a se limita fraudele și abuzul, procedura de renunțare se va face doar în format fizic.
		10	În concluzie finală, invit MAI ca autor principal, să revizuiască Proiectului hotărârii privind modificarea HG nr.21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina cu nr.23/MAI/2025 luând în considerație toate aspectele menționate supra, și să remită prezentul Ordin modificat pentru avizare repetată Ombudsmanului.	Se acceptă Proiectul a fost revizuit conform recomandărilor, discutate și agreate de comun cu autoritățile implementatoare.

Secretar de stat

Alexandru BEJAN